

د ښار جوړولو او ځمکو وزارت
وزارت شهر سازی و اراضی

انکشاف شهر

ارگان نشراتی وزارت شهر سازی و اراضی

ماهنامه شماره ۴۳
قوس ۱۳۹۹

فهرست مطالب

- رفاه همگانی؛ نوید زنده گانی..... (۲)
- رویداد های مهم..... (۳)
- طرح و ترتیب پلان شهرک معلمین پل علم مرکز ولایت لوگر..... (۱۲)
- د سیغان ولسوالۍ ستراتیژیک پلان اقتصادي او ټولنيزې گټې..... (۱۶)
- په اوسپنیزو کانکریټي ودانیو کې د خالي ځایونو مخه څنگه ونيول شي؟..... (۱۸)
- تحلیل اقتصادی و اجتماعی شهرک رهایشی و صنعتی قالین در ولسوالی شکر دره ولایت کابل..... (۲۰)
- د گربز ولسوالۍ ستراتیژیک پلان..... (۳۱)
- کانکریټ و انواع آن..... (۲۹)
- په ساختماني پروژو کې د خطر مدیریت..... (۳۸)
- تجدید طراحی شهری؛ نیاز قابل اندیشه..... (۴۳)

صاحب امتیاز: وزارت شهرسازی و اراضی

مدیر مسؤل: روح الله تلاش

معاون مدیر مسؤل: افق روشن

تصحیح کننده گان: محمد داود تنها و ضمیر ساپی

هیئت تحریر: ضمیر ساپی، خالد نظامی، حامیه نادری، عبدالله فکور، احمد ضیا انتظار، نوید

نبی زاده، افق روشن و روح الله تلاش

عکاس: محمد نعیم عمر و امان الله صداقت

دیزاینر: محمد نعیم عمر

چاپ: مطبعه آزادی

مسؤل طبع و توزیع: محمد سیمع عزیز، الله یار و سید مرتضی

د ښار جوړولو او ځمکو وزارت
وزارت شهر سازی و اراضی

ایمیل: media@mudl.gov.af

ویب سایت: www.mudl.gov.af

شماره تماس: ۱۰۱۲

ټولنيز او اقتصادي ودې او چاپيريال ساتنې ته ژمن!

متعهد به رشد اجتماعی، اقتصادی و حفاظت از محیط زیست!

Committed to Social & Economic Growth and Environmental Protection!

رفاه همگانی؛ نوید زنده گانی

وزارت شهرسازی و اراضی با نظر داشت پالیسی مبدل ساختن زمین به یک مولد اقتصادی و اجتماعی از طریق اعمار شهرک های رهائشی در راستای بلند بردن سطح معیشتی جوامع محلی؛ بالاخص رسیده گی به مشکلات مسکن برای مامورین کم درآمد خدمات ملکی کشور در شهر کابل، تفاهم نامه اجرائی اعمار فاز اول پروژه رهائشی نیله باغ را در ۲۲ جون سال ۲۰۱۷ با جمهوری خلق چین به امضاء رسانید.

این پروژه در منطقه دارالامان؛ جنوب شهر کابل با مزایای اعمار ساخت مسکن رهائشی مقرون به صرفه در مطابقت با استندرد های ملی و بین المللی با پیامد های چون تشویق سرمایه گذاران و دونه های داخلی و خارجی در راستای سرمایه گذاری در بخش مسکن، تطبیق و اجرا می شود. این پروژه بر مبنای موافقت نامه همکاری های اقتصادی و تخنیکی میان جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری خلق چین منعقد شده شهر بیجینگ در ۲۸ اکتوبر ۲۰۱۴ میلادی و امضاء توافقتنامه اعمار ۱۰۰۰ واحد مسکونی در سوم نومبر ۲۰۱۵ میلادی میان رئیس جمهور اسلامی افغانستان و معاون ریاست جمهوری خلق چین عملی می شود.

جمهوری خلق چین در این توافقنامه متعهد به کمک مالی ۵۰۰ میلیون یوان چینی معادل ۷۱ میلیون و ۸۳ هزار دالر امریکایی جهت تطبیق فاز اول پروژه اعمار مسکن رهائشی یا خانه های قابل استطاعت در شهر کابل شده است. در فاز اول این پروژه ۱۴۰۰ پارتمان در ۵۲ بلاک رهائشی در ساحه نیله باغ دارالامان مربوطات ناحیه ششم در جنوب شهر کابل اعمار می گردد.

باید خاطر نشان ساخت که ساحه مورد نظر برای تطبیق پروژه با توافق میان جمهوری خلق چین و جمهوری اسلامی افغانستان انتخاب شده و طی فرمان جلالتمآب رئیس جمهور اسلامی افغانستان، قطعه زمین متذکره جهت اعمار پروژه ۱۴۰۰ واحد مسکونی در ماه سنبله ۱۳۹۶ خورشیدی از وزارت زراعت، آبیاری و مالداري به وزارت شهرسازی و اراضی انتقال یافته است.

ساحه فوق الذکر قبلاً شامل پلان ساساکی گردیده و در اولویت ساحه رهائشی و تجاری ۲ تا ۱۰ طبقه قرار دارد که دیزاین ساختمان ها، جابجایی نفوس و اعمار ساحه تجاری آن کاملاً در مطابقت با پلان ساساکی صورت گرفته است.

اعمار ۵۲ بلاک رهائشی شامل ۱۴۰۰ باب اپارتمان با زیر بنا های مربوطه، مشتمل بر شبکه سرک ها و پیاده روها، کانالیزاسیون و تصفیه خانه، سیستم گرمایشی انفرادی در هر اپارتمان، شبکه آبرسانی، شبکه برق رسانی، ذخایر ارتفاعی آب، شبکه آبیاری و ساحه سبز، پارک تفریحی و دروازه های ورودی، پارکینگ ها و راه های مربوط به پارکینگ ها می باشد که تمامی دیزاین و برآورد پروژه فوق از سوی وزارت شهرسازی و اراضی تکمیل و مورد تأیید تیم (کمپنی مشورتی جانب تمویل کننده) IPPR کشور چین قرار گرفته؛ شامل مراحل تدارکاتی نیز گردیده است. در راستای تفاهم صورت گرفته میان جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری خلق چین، پروژه متذکره از طریق کمیسیون تدارکات ملی به مناقصه سپرده شد و طی جلسه آفر گشایی تدارکات ملی در سال پار و ارزیابی اسناد و مدارک از سوی کمیسیون تدارکات ملی؛ کار ساختمانی پروژه به شرکت (ام سی سی ۱۹) محول گردید.

به همین ترتیب مسوده قرارداد در اواخر سال پار خورشیدی از طرف اداره تدارکات ملی به وزارت شهرسازی و اراضی موصلت ورزیده و سپس به جانب قراردادی ارسال گردید که به تعقیب آن، تمویل کننده خواهان تعدیل در مندرجات قرارداد گردید. سپس درخواست رسمی شرکت یاد شده جهت بررسی و تصمیم گیری بار دیگر به اداره تدارکات ملی ارسال و متعاقباً تعدیل در مندرجات در فیصله شماره ۴۱۲۴ جلسه شماره ۲۱۲ مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۷ کمیسیون تدارکات ملی منظور گردید.

باید خاطر نشان ساخت که قرارداد پروژه فوق الذکر فی مابین وزارت شهرسازی و اراضی و جانب شرکت قراردادی (MCC۱۹) که تصدی دولتی چین می باشد در اواسط سال روان خورشیدی به امضاء رسیده و اکنون جمهوری خلق چین در نظر دارد در سال نو خورشیدی کار تطبیق فاز اول را بصورت آزمایشی در مرحله اجرا قرار داده و سپس با نظر داشت تمامی موضوعات شامل مسائل تخنیکی، تدارکاتی، ارتباطات، شفافیت و تطبیق عملی پروژه از تجارب حاصله برای تطبیق فاز های بعدی در راستای اعمار ۱۰ هزار واحد مسکونی قابل استطاعت در افغانستان گام بردارد.

وزارت شهرسازی و اراضی ضمن نوید بخشی به مامورین کم درآمد خدمات ملکی کشور متعهد به همکاری بی دریغ در خصوص دیزاین و کنترول کیفیت کار این پروژه می باشد.

ښار جوړولو او ځمکو وزارت سرپرست وزیر په کابل کې د جاپان سفیر سره وکتل

ترڅو د نوي کابل ښار د ماسټر پلان د لا غښتلتيا لپاره دې وزارت سره تخنیکي مرسته وکړي.

په کابل کې د جاپان سفیر ښاغلی میتسو جی سوزوکا د هېواد په کچه د ښاري چارو تنظیم په برخه کې د ښار جوړولو او ځمکو وزارت نقش مهم وباله او زیاته یې کړه چې جاپان او افغانستان د تاریخ په اوږدو کې حسنه روابط لري او دواړه هېوادونه په بیلابیلو برخو کې له یو بل سره په پوره توګه همکاري کړې ده. ښاغلی میتسو جی سوزوکا افغانستان دولت سره د جاپان هېواد د مالي او تخنیکي مرستو یادونه وکړه او ټینګار یې وکړ چې یاد هېواد به د زون بندۍ، ښاري پلانګذاری او د نوي کابل ښار د ماسټر پلان په برخه کې له دې وزارت سره تخنیکي همکاري وکړي.

په پای کې، دواړو لورو یو ځل بیا پر دوه اړخیزه همکاريو، ښاري پراختیایي پروژو پر تطبیق او تخنیکي همکاريو ټینګار وکړ.

ښار جوړولو او ځمکو وزارت سرپرست وزیر محترم محمود کرزی په کابل کې د جاپان سفیر ښاغلی میتسو جی سوزوکا سره وکتل او د ښاري پلانګذاریو په اړه خبرې وکړې. په سر کې، محترم محمود کرزی جاپان یې د افغانستان لپاره یو ښه همکار هېواد یاد کړ او په اقتصادي او پراختیایي برخو کې د دې هېواد له ونډې او بیدریغه همکاريو څخه مننه وکړه. په همدې ترتیب، د ښار جوړولو او ځمکو وزارت سرپرست وزیر، د نوي کابل ښار د جوړولو په اړه د یاد هېواد سفیر ته معلومات وړاندې کړل او زیاته یې کړه چې د جلالتماب جمهور رئیس د لارښوونې سره سم هڅه کوو ترڅو د کابل ولایت په ده سبز ولسوالۍ کې د یو معیاري ښار چې په هغه کې د دوو میلیونو هېوادوالو لپاره د استوګنې زمینه برابره شي، عملي چارې پیل کړو.

محترم محمود کرزی په ننگرهار او هرات ولایتونو کې د نوي ښارونو جوړولو ته په اشارې د جاپان له سفیر څخه وغوښتل

رویداد های مهم

محترم محمود کرزی با کسب ۱۵۴ رأی اعتماد ولسی جرگه وزیر شهرسازی و اراضی شد

صادقانه برای رفاه عامه ملت گام برداشته و این رسالت بزرگ را با امانتداری کامل به سر منزل مقصود می رساند.

به همین ترتیب محترم محمود کرزی وزیر شهرسازی و اراضی ضمن ابراز قدردانی از رأی اعتماد نماینده گان با عزت ولسی جرگه شورای ملی؛ به خانه با شکوه ملت وعده می سپارد که با حفظ اعتبار شایسته و کالای مردم شریف افغانستان؛ به تمامی برنامه های ارائه شده جامه عمل پوشیده و در راستای بهبود و انسجام بهتر اهداف و برنامه های کاری این وزارت از رهنمود ها و مشوره های نیک و مسلکی پارلمان به منافع علیای کشور استفاده اعظمی نماید.

محترم محمود کرزی پس از ارائه برنامه های کاری جامع و مشخص در راستای اهداف، فعالیت ها و دورنمای وزارت شهرسازی و اراضی در عرصه زمینداری نوین و امور شهرسازی عصری به نماینده گان مردم در شورای ملی به کسب رأی اعتماد منحیث وزیر شهرسازی و اراضی نایل آمد.

رهبری وزارت شهرسازی و اراضی با اظهار سپاس از اعتماد اندیشمندان جلالتمآب محمد اشرف غنی رئیس جمهور کشور در برگزیدن محترم محمود کرزی منحیث وزیر شهرسازی و اراضی به مقام عالی ریاست جمهوری افغانستان تعهد می سپارد که در راستای حفظ اعتبار رهبری حکومت و تعالی و ترقی کشور عزیز با سعی

بنار جوړولو او ځمکو وزارت سرپرست وزیر د پیروزي له بنارگوټي لیدنه وکړه

پیروزي بنارگوټی د بنار جوړولو او ځمکو وزارت یو له مهمو پراختیایي پروژو څخه دی چې دا بنارگوټي د کابل ولایت په ده سبز ولسوالۍ کې جوړیږي.

دا بنارگوټی په ۸۵۰۰ جریبه ځمکه کې د ۹۳۰۰ استوګنیزو نمر و ۴۴۷ بلاکونو په درلودو د بنار جوړولو او ځمکو وزارت له خوا جوړیږي.

پیروزي بنارگوټی د کابل ولایت په کچه یو له معیاري بنارگوټو څخه دی چې په جوړیدو سره به یې د ګڼ شمېر هیوادوالو د کور نشتون ستونزه حل شي.

بنار جوړولو او ځمکو وزارت سرپرست وزیر محترم محمود کرزی د دې وزارت له یو شمېر چارواکو سره یو ځای نن له غرمې مخکې پیروزي بنارگوټي ته لاړ او د دې بنارگوټي لپاره د اوبو د زېرمو د برابرولو په اړه له زیني ځایونو څخه لیدنه ترسره کړه.

د دې لیدنې پر مهال، یو شمېر انجنیرانو خپل تخنیکي نظریات د اوبو د زېرمو د تنظیم او برابرولو په اړه بنار جوړولو او ځمکو وزارت سرپرست وزیر ته وړاندې کړل او محترم محمود کرزی د تخنیکي نظریاتو د اورېدو وروسته د یاد بنارگوټي لپاره د اوبو د زېرمو د جوړولو په تړاو اړونده مسوولینو ته لازمي لارښوونې وکړې.

رویداد های مهم

کار احداث فاز اول پروژه مسکونی نیله باغ در کابل آغاز می گردد

برای هر واحد مسکونی، ساحه سبز، پارک های تفریحی و اجتماعی و ساحات تجارتي و خدماتی از موارد در خور توجه در پلان تفصیلی فاز اول این شهرک می باشد.

تفاهمنامه همکاری میان جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری خلق چین بتاريخ ۳ نوامبر سال ۲۰۱۵ میلادی به امضاء رسید که بر اساس این تفاهمنامه جمهوری خلق چین بر اعمار ده هزار واحد مسکونی در کشور تعهد سپرد و امروز از مجموع این رقم قرارداد ۱۴۰۰ واحد مسکونی شامل در فاز اول این پروژه به امضا رسید.

تفاهمنامه همکاری میان جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری خلق چین بتاريخ ۳ نوامبر سال ۲۰۱۵ میلادی به امضاء رسید که بر اساس این تفاهمنامه جمهوری خلق چین بر اعمار ده هزار واحد مسکونی در کشور تعهد سپرد و امروز از مجموع این رقم قرارداد ۱۴۰۰ واحد مسکونی شامل در فاز اول این پروژه به امضا رسید.

کار تصفیه و تثبیت حق مالکیت زمین مورد نظر و پلان تفصیلی فاز اول این شهرک از سوی وزارت شهرسازی و اراضی تکمیل و پروژه غرض طی مراحل تدارکاتی به اداره تدارکات ملی راجع گردید که خوشبختانه مراحل تدارکاتی فاز اول این پروژه بعد از ارزیابی اسناد و مدارک، بتاريخ ۲۷ ثور سال ۱۳۹۹ از سوی کمیسیون تدارکات ملی منظور گردید.

کار احداث فاز اول پروژه مسکونی نیله باغ به مثابه یکی از مهمترین پروژه های حکومت جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری خلق چین در شهر کابل آغاز می گردد.

فاز اول این شهرک در مساحت مجموعی بیش از ۲۱ هکتار زمین در ساحه دارالامان شهر کابل به هزینه ۷۱ میلیون دالر کمک بلاعوض جمهوری خلق چین اعمار می گردد.

در مراسمی که به همین مناسبت بتاريخ اول ماه میزان سال ۱۳۹۹ خورشیدی، در ارگ ریاست جمهوری برگزار شد، قرار داد اعمار فاز اول این شهرک فی ما بین وزارت شهرسازی و اراضی و شرکت تطبیق کننده MCC۱۹ به امضاء رسید که بر اساس آن قرار است کار زیربنا سازی و ساختمان سازی فاز اول شهرک متذکره در مدت ۴۰ ماه تکمیل و به بهره برداری سپرده شود.

در فاز اول این شهرک ۵۲ بلاک رهائشی پنج منزله شامل ۲۸۰ آپارتمان چهار اتاقه، ۵۲۰ آپارتمان سه اتاقه و ۵۲۰ آپارتمان دو اتاقه مشمول ۱۴۰۰ واحد مسکونی می باشد.

احداث سرک ها و پیاده رو ها عصری، ایجاد سیستم قطره یی آب برای سرسبزی، پارکینگ وسیع، سیستم عصری مدیریت فاضلاب و تصفیه خانه، شبکه های منظم آب و برق، شبکه انترنت و سیستم های ارتباطی، ایجاد ذخایر آبی، سیستم منظم گرمایش جداگانه

د ښار جوړولو چارو معین د څلورو ولایتونو ښاروالانو سره ولېدل

محترم روښان ولسمل ټينگار وکړ چې د بهسازی او تفصیلي پلانونو جوړول د ښار جوړولو او ځمکو وزارت په کاري لومړیتوبونو کې ځای لري او ډېر ژر به د یادو ښارونو د پاتې سیمو لپاره د بهسازی او تفصیلي پلانونو د جوړولو په موخه څو تخنیکي ټیمونه یادو ولایتونو ته واستوي.

د ښار جوړولو چارو مرستیال د کندهار، هرات، خوست او مزار شریف ښاروالانو څخه وغوښتل چې د بهسازی او تفصیلي پلانونو د جوړولو په موخه دې له مشخصو وړاندیزونو سره خپل نوملړ په کتبي ډول د وزارت له رهبرۍ سره شریک څو په دې برخه کې عملي اقدامات وشي.

محترم روښان ولسمل د دې لېدنې په پای کې څرگنده کړه چې ستونزې او وړاندیزونه به یې د وزارت له رهبرۍ سره شریکې کړي او د بهسازی او تفصیلي پلانونو د تطبیق او همداراز د پورته ستونزو د حل په برخه کې یې ورته د بشپړې همکارۍ ډاډ ورکړي.

د ښار جوړولو او ځمکو وزارت د ښار جوړولو چارو مرستیال محترم روښان ولسمل د کندهار، هرات، خوست او مزار شریف ښاروالانو او د سیمه ییزو ارګانونو خپلواکې ادارې د ښاروالۍ چارو معینت له مسولینو سره په کتنه کې د بهسازی او تفصیلي پلانونو د پلي کېدو پر څرنگوالي بحث او خبرې وکړې.

د دې ولایتونو ښاروالان په خپلو ښارونو کې د بهسازی او پراختیایي پلانونو په پلي کېدو، د ځمکو لېږد، د ښوونکو ښارګوټو لپاره د ځانګړې شویو ځمکو د حقوقي ستونزو په حل او د غالبو په صنعتي ښارګوټو کې د ځمکو د وېش په برخه کې د همکارۍ غوښتونکي شول.

دغو ښاروالانو د ښار جوړولو او ځمکو وزارت د ښار جوړولو چارو له مرستیال څخه د خپلو ښارونو لپاره د بهسازی او تفصیلي پلانونو جوړولو غوښتنه وکړه او د وزارت له مقام څخه یې هیله څرګنده کړه یاد پلانونه دې منظور کړي.

رویداد های مهم

تفاهمنامه همکاری میان وزارت شهرسازی و اراضی و موسسه آقاخان برای اسکان به امضاء رسید

نموده افزود که این نهاد در عرصه های تخنیکی و تحقق بهتر پلان های وزارت آماده هر نوع همکاری می باشد.

به همین ترتیب، محترمه سحر همدرد معین امور ساختمانی وزارت شهرسازی و اراضی از همکاری های بیدریغ موسسه آقاخان با وزارت شهرسازی و اراضی به نیکی یاد آوری نموده افزود که با امضاء این تفاهمنامه سطح همکاری های دو طرف در عرصه های مختلف هرچه بیشتر تقویت می گردد.

این تفاهمنامه به همکاری معینیت امور ساختمانی وزارت شهرسازی و اراضی به هدف تقویت سطح هماهنگی طرفین، ظرفیت سازی در بخش توسعه شهری و تقویت سطح همکاری های تخنیکی دو طرف ترتیب گردیده است.

با تطبیق مفاد این تفاهمنامه، سطح همکاری طرفین در عرصه های ارتقای ظرفیت کارمندان دو اداره در بخش های دیواین و سروی پروژه های ساختمانی، ترتیب رهنمود ها، طرز العمل ها، پالیسی ها و مقرره های عرصه های شهرسازی و ساختمانی، همکاری در طرح و ترتیب پلانگذاری های شهری، فراهم ساختن فرصت های لازم برای تبادل تجارب و اطلاعات و استفاده از تجربیات علمی و دانش مسلکی متخصصین امور شهری و ساختمانی بهبود خواهد یافت.

تفاهمنامه متذکره به داخل (۱۱) ماده ترتیب گردیده و طرفین از تحقق مفاد این تفاهمنامه به صورت متداوم نظارت خواهند کرد.

در مراسمی که به همین مناسبت در مقر وزارت شهرسازی و اراضی با اشتراک محترم محمود کزلی سرپرست وزارت شهرسازی و اراضی، محترمه سحر همدرد معین امور ساختمانی وزارت، محترمه شهرزاده هیرجی سفیر شبکه انکشافی آقاخان در افغانستان، محترم شادمان حاجی بیک اوف رئیس اجرایی موسسه آقاخان برای اسکان و جمع از روسا و مسوولین هر دو اداره برگزار گردید، تفاهمنامه همکاری میان وزارت شهرسازی و اراضی و موسسه آقاخان برای اسکان به امضاء رسید.

در جریان این مراسم، محترم محمود کزلی سرپرست وزارت شهرسازی و اراضی نقش موسسه آقاخان را در عمران و آبادانی افغانستان مهم و ارزنده تلقی کرد و از کارکرد های این نهاد به نیکی یاد آوری نمود.

سرپرست وزارت شهرسازی و اراضی راجع به برنامه ها و پلان های مهم این وزارت بالخصوص احداث شهر جدید کابل، آغاز روند توزیع قباله و استفاده موثر از زمین دولتی برای جذب سرمایه گذاری های داخلی و خارجی یاد آوری نمود و از موسسه آقاخان خواست تا تجارب و دانش مسلکی شانرا غرض تحقق بهتر پلان ها و برنامه های این وزارت شریک سازد.

متعاقباً، محترمه شهرزاده هیرجی سفیر شبکه انکشافی آقاخان در افغانستان، نقش وزارت شهرسازی و اراضی را در عرصه های تنظیم و مدیریت زمین های دولتی و انکشاف شهری به نیکی یاد آوری

با تطبیق تفاهم نامه سه جانبه، فرصت تحقق زود هنگام پروژه تاپی در کشور فراهم می شود

این مطلب را محمود کرزی سرپرست وزارت شهرسازی و اراضی و هارون چخانسوری سرپرست وزارت معادن و پترولیوم در کنفرانس مطبوعاتی که به مناسبت امضاء تفاهم نامه سه جانبه میان وزارت شهرسازی و اراضی، وزارت معادن و پترولیوم و شرکت تطبیق کننده پروژه تاپی برگزار گردید، اظهار نمودند. این تفاهم نامه بر اساس قانون استملاک پروژه تاپی به هدف تسریع روند تثبیت حق مالکیت و استملاک جایاداد های مسیر پروژه و آغاز کار عملی آن ترتیب گردیده است. در جریان این کنفرانس، وزرای شهرسازی و اراضی و معادن و پترولیوم گفتند: «تمامی مشکلات حقوقی و تخنیکی فرا راه تطبیق پروژه تاپی مرفع گردیده و با تطبیق این تفاهم نامه فرصت تحقق زود هنگام این پروژه در کشور فراهم می شود.» بر اساس این تفاهم نامه قرار است واحد مشخص برای تنظیم و مدیریت امور مربوط به پروژه تاپی در چهارچوب وزارت شهرسازی و اراضی ایجاد گردد که با این کار، روند استملاک

تسریع گردیده و زمینه تطبیق این پروژه فراهم خواهد شد. برعلاوه، بر مبنای این تفاهم نامه قرار است کمیته رهبری به منظور نظارت از کلیه امور مربوط به پروژه تاپی و فراهم نمودن تسهیلات لازم کاری و حل مشکلات ساحوی نیز ایجاد گردد. با بهره برداری از پروژه تاپی، سالانه افغانستان گذشته از گرفتن گاز کافی از این پروژه، بیش از ۴۰۰ میلیون دالر حق ترانزیت گاز بدست می آورد. برعلاوه، تطبیق این پروژه فرصت های اقتصادی و کارایی را برای هزاران باشند و ولایت هرات، فراه، نیمروز، هلمند و قندهار فراهم خواهد ساخت. طول مجموعی لوله گاز تاپی ۱۸۱۴ کیلومتر است و این لوله، گاز ترکمنستان را از طریق افغانستان به پاکستان و هند انتقال میدهد. این لوله از ولایت های هرات، فراه، نیمروز، هلمند و قندهار می گذرد و ۸۱۴ کیلومتر از مجموع ۱۸۱۴ کیلومتر آن در خاک افغانستان کشیده می شود.

رویداد های مهم

بنار جوړولو او ځمکو وزارت سرپرست وزیر د شهیدانو او معلولینو په چارو کې د دولت وزارت له وزیر سره وکتل

وزارت یې د حکومت یو له مهمو وزارتونو څخه یاد کړ او د شته ستونزو حل په پار پر ګډ کار ټینګار وکړ.

بنار جوړولو او ځمکو وزارت سرپرست وزیر بناري چارو معینیت ته لارښوونه وکړه ترڅو په شته بنارگوټو کې سړک کشی او د استوګنیزو نمر و خط اندازي دې ژر تر ژر ترسره او مستحقو کسانو لپاره د نمر و وېش ته زمینه برابره کړي.

همدارنګه، ساختماني چارو معینیت ته لارښوونه وشوه چې د شهیدانو او معلولینو په چارو کې د دولت وزارت سره په ګډه د اسایشگاه ودانی، برآورد ترسره او د یادې ودانی ډیزاین ترتیب او دې وزارت ته دې وسپاري.

په پای کې، محترم محمود کرزی د شهیدانو او معلولینو په چارو کې د دولت وزارت مشرتابه ته د یادو پروژو د تطبیق په اړه ډاډ ورکړ.

بنار جوړولو او ځمکو وزارت سرپرست وزیر محترم محمود کرزی د شهیدانو او معلولینو په چارو کې د دولت وزارت له وزیر محترم لعل الدین اریوې سره وکتل او د معلولینو او شهیدانو کورنیو ته د بنارگوټو پر جوړونې او استوګنیزو نمر و پر وېش خبرې وکړې.

په سر کې، محترم لعل الدین اریوې، معلولینو او د شهیدانو کورنیو لپاره د استوګنې د زمینی برابرولو په برخه کې د بنار جوړولو او ځمکو وزارت له هر اړخیزې همکاري، مننه وکړه او په ځانګړې توګه معلولینو او د شهیدانو کورنیو ته د استوګنیزو نمر و وېش او د معلولینو لپاره د اسایشگاه د جوړونې په تړاو خپل وړاندیزونه مطرح او د بنار جوړولو او ځمکو وزارت له مشرتابه د دغو پروژو د تطبیق غوښتنه وکړه.

ورپسې، بنار جوړولو او ځمکو وزارت سرپرست وزیر محترم محمود کرزی، د شهیدانو او معلولینو په چارو کې د دولت

دو پلان تفصیلی برای شهر فیروز کوه ولایت غور منظور شد

برای حل معضل آب آشامیدنی با یکی از شرکت های که در زمینه تخصص و تجربه کافی داشته باشد صحبت خواهد کرد تا با انجام سروی و برآورد دقیق این مشکل برطرف گردد.

پلان تفصیلی فاز اول شهر فیروز کوه در مساحت مجموعی ۸۴۸ جریب زمین تنظیم گردیده که از مجموع این رقم ۲۵۲ جریب زمین برای ساحات رهايشی، ۱۵ جریب زمین برای ساحات تجارتي، ۲۱ جریب زمین برای ساحات عامه، ۲۲۸ جریب زمین برای ساحات سبز و تفریحی، ۳۰ جریب زمین برای ساحات اداری و ۲۲۵ جریب زمین برای سرک ها و پیاده رو ها در نظر گرفته شده است.

به همین ترتیب پلان تفصیلی فاز دوم شهر فیروز کوه در مساحت مجموعی ۱۵۷۰ جریب زمین بوده که از مجموع این رقم ۵۰۰ جریب زمین برای ساحات رهايشی، ۱۵۰ جریب زمین برای ساحات تجارتي، ۱۳۲ جریب زمین برای ساحات عامه، ۳۳۵ جریب زمین برای ساحات سبز و تفریحی، ۷۷ جریب زمین برای ساحات اداری و ۳۷۴ جریب زمین برای سرک ها و پیاده رو ها در نظر گرفته شده است.

در جریان سه ماه اخیر، به تعداد ۲۴ پلان انکشافی شامل ۷ پلان تفصیلی، ۱۰ پلان ستراتیژیک، ۲ پلان منطقوی و ۵ پلان بهسازی از سوی رهبری وزارت شهرسازی و اراضی منظور گردیده که با تطبیق آن ضمن انکشاف منظم شهر ها، فرصت کاربایی و تحقق پروژه های انکشافی و عام المنفعه در کشور فراهم خواهد شد.

محترم محمود کرزی سرپرست وزارت شهرسازی و اراضی در دیدار اش با محترم فضل الحق احسان رئیس شورای ولایتی، محترم کرام الدین رضا زاده، محترمه فاطمه کوهستانی و محترم محمد داود غفاری نماینده گان مردم ولایت غور در شورای ملی، دو پلان تفصیلی اصلاحی فاز های اول و دوم شهر فیروز کوه ولایت غور را منظور کرد.

در جریان این دیدار، نماینده گان مردم ولایت غور، از توجه مزید و همکاری بیدریغ رهبری وزارت شهرسازی و اراضی در عرصه انکشاف منظم شهر ها و زمینه سازی برای تحقق پروژه های عام المنفعه اظهار قدردانی کرده و تطبیق این پلان ها را برای انکشاف منظم شهر فیروز کوه گام مهم و حیاتی تلقی نمودند. آنها همچنان کمبود آب آشامیدنی در مرکز این ولایت را مشکل جدی فرا راه زندگی مردم آن ولایت عنوان نموده و خواهان همکاری وزارت شهرسازی و اراضی در زمینه شدند.

متعاقباً، محترم محمود کرزی، سرپرست وزارت شهرسازی و اراضی گفت که این وزارت تلاش دارد تا از طریق مدیریت زمینداری فرصت های تحقق پروژه های عام المنفعه را در کشور فراهم سازد. سرپرست وزارت شهرسازی و اراضی منظوری پلان های تفصیلی برای شهر فیروز کوه را در خصوص انکشاف منظم این شهر مهم دانست و به مسوولین هدایت داد تا در خصوص تطبیق این پلان ها با آن ولایت همکاری همه جانبه نمایند.

به همین ترتیب، سرپرست وزارت شهرسازی و اراضی افزود که

طرح و ترتیب پلان شهرک معلمین پل علم مرکز ولایت لوگر

مرضیه رضایی

تعمیرات تجارتی و بلند منزل رهایشی تجارتی می‌باشد. پروژه متذکره علاوه از منازل رهایشی؛ تاسیسات تعلیمی، اداری، صحن و خدمات زیستی را نیز شامل می‌شود. نمرات رهایشی این شهرک در مساحت ۲۴۰ متر مربع به شکل حویلی دار با نظرداشت پایداری محیط زیستی و شرایط اقلیمی ساحه در محور طولانی شمال به جنوب دیزاین شده تا منازل رهایشی در فصل سرما از حد اعظم گرمای آفتاب مستفید گردد.

در پلان تفصیلی این شهرک؛ یک محراب مسجد جامع، سه محراب مسجد محله، یک مکتب متوسطه، دو کودکستان، یک کلینیک صحن، یک سالون شهری، یک کتاب خانه، دو حمام شهری، دو

وزارت شهرسازی و اراضی به منظور تهیه سرپناه و اعمار خانه های رهایشی برای معلمین؛ شهرک های زیادی را در ولسوالی های ولایات مختلف کشور سروی و پلان های تفصیلی آنها را نیز تهیه و تدوین نموده است. یکی از این شهرک ها؛ شهرک معلمین پل علم در مرکز ولایت لوگر است که توسط پروژه پلانگذاری شهرک معلمین وزارت شهرسازی و اراضی در هماهنگی با وزارت معارف طرح گردیده است. این شهرک در سمت غرب شهر پل علم با اراضی نسبتاً هموار برای حدود (۶۹۷۹) نفر پیش بینی شده و مساحت مجموعی آن (۷۰۰۵۷۷،۱۴) متر مربع برابر با (۳۵۰،۲۸) جریب زمین می باشد. این شهرک در برگرنده ۹۹۷ نمره رهایشی و ۵۲۰۸ نمره برای

تشناب شهری، یک دارالحفاظ، یک مرکز فرهنگی و اجتماعی، یک رستوران، یک شهرداری، یک بانک، یک دفتر اداری، یک مرکز مخابرات، هشت پارک بازی برای اطفال، ۱۱ بلاک مارکیت های محله، ۲۶ بلاک تجارتي بلند منزل، ۳۱ بلاک رهائيشي و تجارتي و بعضی خدمات عام المنفہ دیگر طرح گردیده است. در این شهرک (۳۴،۰۵) فیصد ساحه برای استفاده رهائيشي، (۹،۱۳)

فیصد برای مقاصد عام المنفہ، (۸) فیصد ساحه تجارتي، (۹،۱۳) فیصد ساحه سبز، (۱۱،۵۴) فیصد برای بلاک های رهائيشي، (۰،۸۲) فیصد برای کانال و (۲۷،۳۲) فیصد برای سرک ها و پیاده رواها اختصاص یافته و به منظور استفاده مؤثر از زمین اکثریت نمرات؛ (۲،۴۰) بسوه یی طرح ریزی شده است.

جدول بیلانس فیصدی ساحات

شماره	اسم ساحات	مساحت به مترمربع	مساحت به جریب	فیصدی
۱	ساحات رهائيشي	238543.9030	119.27	34.05%
۲	ساحات عام المنفہ	63979.7084	31.99	9.13%
۳	ساحات تجارتي	56144.8944	28.07	8.01%
۴	ساحات سبز	63976.6306	31.98	9.13%
۵	ساحات بلاک های تجارتي	80835.9417	40.42	11.54%
۶	کانال طرحی	5717.3022	2.86	0.82%
۷	سرک ها و پیاده رواها	191378.7590	95.69	27.32%
۸	مجموعه	700577.1400	350.28	100.00%

ساحه رهائيشي

در ساحات رهائيشي در برگيرنده (۳۴،۰۵) فیصد ساحه شهرک؛ ۳۱ بلاک رهائيشي و ۹۹۷ نمره رهائيشي حویلی دار با مساحت ۲۴۰ متر مربع گنجانیده شده است. ساحات رهائيشي توسط سرک های درجه سوم به عرض (۱۲و۱۰) متر به سرک اساسی وصل گردیده و سرک های پیاده روا با نظر داشت طولی کمتر از (۱۵۰) متر با قابلیت بلند دیزاین شده است.

ساحه تجارتي

در پلان شهرک معلمین پل علم برای سهولت هرچه بیشتر و رفع نیازمندی های باشندگان؛ ساحه تجارتي محلی در مساحت (۸۴۳۲،۷۶) متر مربع و ساحه تجارتي بلند منزل مرکزی در مساحت (۴۳۳۹۸) متر مربع طرح و دیزاین گردیده است. همچنان در این

شهرک سعی گردیده تا تمامی خدمات و تسهیلات لازم برای یک ساحه مسکونی شامل مسجد جامع در مساحت (۲۲۶۸،۵) متر مربع، مسجد محله در مساحت (۵۱۵۹،۴) متر مربع، مکتب متوسطه در مساحت (۱۱۱۳۳،۳) متر مربع، کودکستان در مساحت (۷۱۸۲،۴) متر مربع، کلنیک در مساحت (۱۸۳۲) متر مربع، سالون شهری در مساحت (۱۸۳۲) متر مربع، کتابخانه در مساحت (۱۷۲۹،۷) متر مربع، مارکیت های محله در مساحت مجموعی (۸۴۳۲،۷۶) متر مربع، تعمیر اطفائیه در مساحت (۲۱۲۳) متر مربع، تعمیر شاروالی در مساحت (۲۰۶۳) متر مربع، دارالحفاظ در مساحت (۱۷۲۰) متر مربع، مرکز فرهنگی در مساحت (۱۳۶۲،۶) متر مربع، حمام و تشناب های شهری در مساحت مجموعی (۲۱۱۸،۳) متر مربع، ساحات سبز و پارک بازی اطفال در مساحت مجموعی (۶۳۹۷۶،۶) متر مربع و تعمیر دفتر اداری در مساحت (۱۶۰۳) متر مربع دیزاین شده است.

جدول مشخصات شهرک

شماره	مشخصات	واحد اندازه گیری	مساحت یا تعداد
۱	ساحه مسجد شریف جامع	باب	۱
۲	ساحه مسجد محله	باب	۳
۳	ساحه مکتب متوسطه	باب	۱
۴	ساحه کودکستان	باب	۲
۵	ساحه کلنیک	باب	۱
۶	ساحه سالون شهری	باب	۱
۷	ساحه کتاب خانه	باب	۱
۸	ساحه حمام	باب	۲
۹	ساحه مارکیت های محله	باب	۱۱
۱۰	ساحه برج برق	باب	۱۳
۱۱	ساحه ذخیره آب	باب	۱
۱۲	ساحه پولیس	باب	۱
۱۳	ساحه اطفائیه	باب	۱
۱۴	ساحه شاروالی	باب	۱
۱۵	ساحه مدرسه ودارالحفاظ	باب	۱
۱۶	ساحه شفاخانه موجوده ماستر پلان	باب	۱
۱۷	ساحه پسته خانه	باب	۱
۱۸	ساحه بانک	باب	۱
۱۹	ساحه رستورانت	باب	۱
۲۰	ساحه مرکز فرهنگی	باب	۱
۲۱	ساحه تشناب های شهری	باب	۲
۲۲	ساحه دفترااداری	باب	۱
۲۳	ساحه پارک های تفریحی و بازی اطفال	پارک	۹
۲۴	ساحه تجارتی موجوده ماسترپلان	باب	۳
۲۵	ساحه سبز موجوده ماسترپلان	ساحه	۷
۲۶	ساحه ورزشی	ساحه	۱
۲۷	ساحه تصفیه آبهای کثیف	ساحه	۱
۲۸	بلاکهای رهائشی تجارتی شش منزله (۳۸*۱۵,۵) متر	بلاک	۱۲
۲۹	بلاکهای رهائشی تجارتی شش منزله (۴۰*۱۲) متر	بلاک	۵
۳۰	بلاکهای رهائشی تجارتی شش منزله (۴۰*۱۶) متر	بلاک	۱۴
۳۱	ساحه تجارتی بلند منزل	بلاک	۲۵
۳۲	ساحه تانک تیل	باب	۱
۳۳	کانال طرحی جهت ردآب های سطحی	مسیر	۱
۳۴	ایستگاه	ساحه	۸

جدول مساحت واحد های شهرک			
شماره	نام تأسیسات	واحد	مساحت
۱	ساحات نمرات رهائشی	جریب	۱۱۹/۲۷
۲	ساحات خدمات عام المنفعه	جریب	۳۱/۹۹
۳	ساحات تجارتي	جریب	۲۸/۰۷
۴	ساحات سبز	جریب	۳۱/۹۸
۵	ساحات بلاکهای رهائشی	جریب	۴۰/۴۲
۶	کانال طرحی	جریب	۲/۸۶
۷	سرک پیاده روها	جریب	۹۵/۶۹
۸	مجموعه	جریب	۳۵۰/۲۸

پیشنهادهات در خصوص تسریع روند اعمار شهرک پل علم:

۱- تمویل مصارف مسکن و زیربناها از طریق مُدل مشارکت خصوصی و عامه (PPP) که طرح آن توسط پروژه شهرک های معلمین در حال تکمیل شدن است.

۲- ایجاد تسهیلات قرضه های بانکی طویل المدت برای معلمین جهت اعمار مسکن

۳- همکاری ارگان های عدلی و قضایی و ارگان های امنیتی جهت حل معضله غصب و نا امنی

۴- استرداد زمین های مغصوبه از زورمندان و معرفی غاصبان به ارگان های عدلی و قضایی

۵- تعدیل اراضی نا مطلوب، نا مساعد و ساحات مغصوبه توسط ارگان های دولتی به زمین های مساعد و نزدیک به مراکز شهرها و خدمات عامه

۶- ایجاد یک اداره مسؤل جهت تطبیق و حفظ مراقبت شهرک ها

۷- ایجاد صندوق وجهی برای اعمار زیربناها و مسکن قابل استطاعت و کنترل آن توسط سیستم (IFMS)

۸- ایجاد هماهنگی بین ادارات مرتبط توسط کمیسیون مسوول

نوید نبي زاده
ژباړنه: مسکا شارق

د سیغان ولسوالۍ ستراتیژیک پلان اقتصادي او ټولنیزې ګټې

سند دی چې د ښارونو لرلید، موخې او ښاري وده، ملي لومړیتوبونو او فرصتونو ته په کتو پر عملي برنامه بدلوي.

پراختیا پلانونه د افغانستان د ولایتونو او ولسولیزو مرکزونو د متوازنې ودې او پراختیا په موخه د غیر پلاني سیمو د ودې مخنیوي، خلکو ته د غوره خدمتونو رسولو، اقتصادي او کاري فرصتونو ته د زمینې برابرولو، د خلکو د ژوند کیفیت لوړولو او د ښارونو منظمې پراختیا لپاره طرحه او ډیزاین شوي دي.

ښاري پلان جوړونه د ښاري چارو له مهمو برخو څخه شمېرل کېږي چې په هغه کې د یو ښار وضعیت او ښاري پراختیا څرنگوالی په پام کې نیول کېږي.

ښار جوړولو او ځمکو وزارت د ځمکې، جمعیت، اقتصاد او د افغانستان ښارونو کلتور او پر هغه د ژورې څېړنې وروسته ښاري پلان جوړونه طرحه کوي.

ستراتیژیک پلان د ښار جوړولو او مسکن قانون له مخې یو تخنیکي

خه مخنیوی کوي.

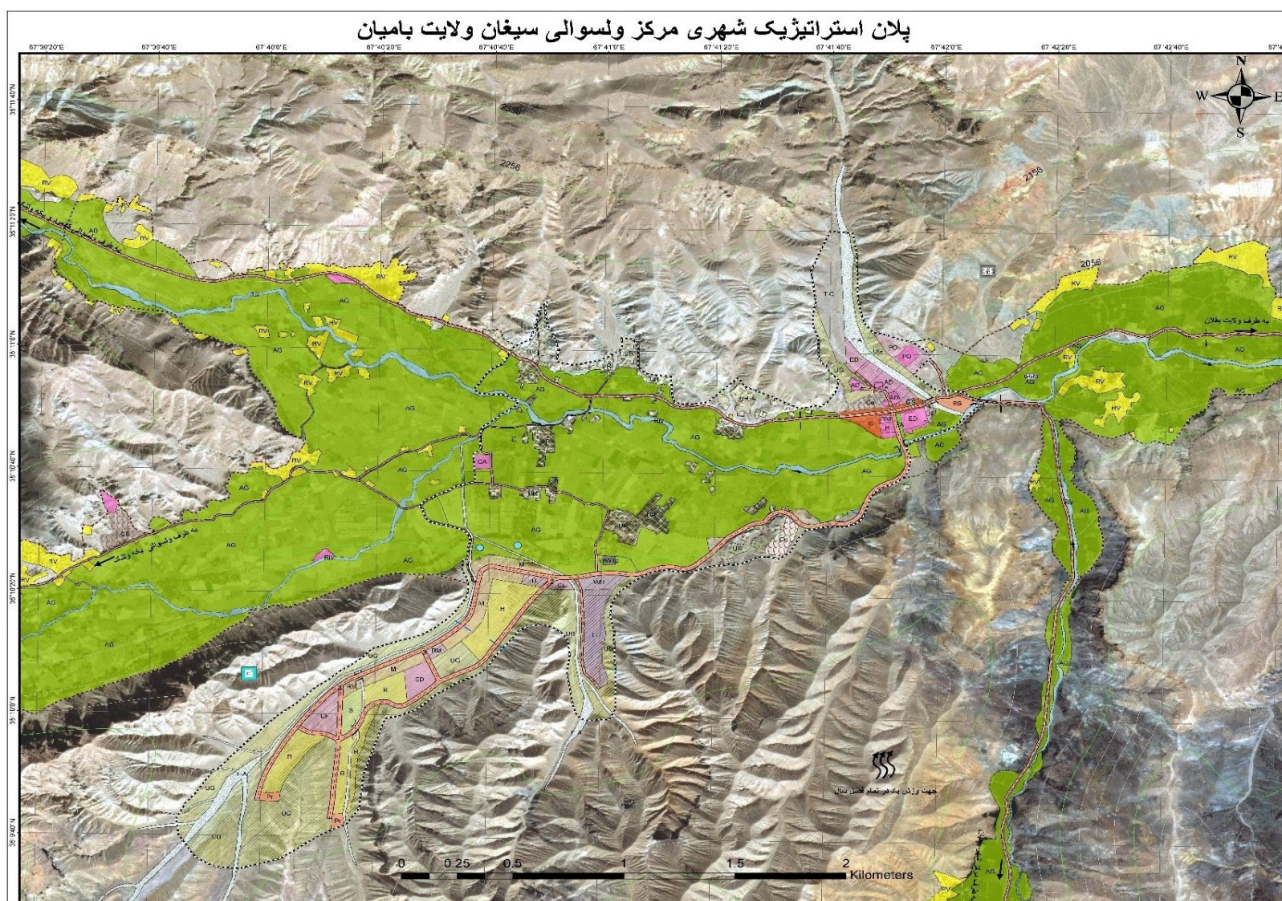
په دې ستراتیژیک پلان کې ټول لازم موارد لکه؛ د جغرافیایي، چاپیریال ساتنې، اوبو رسولو، سړک، ترانسپورت، اقتصادي، ټولنیز او همداراز ښاري فیزیکی څېړنې په پام کې نیول شوي چې د ښاروالۍ له لوري د ښار جوړولو او ځمکو وزارت تر څارنې او د اړونده ادارو لکه؛ چاپیریال ساتنې، ترانسپورت، پوهنې وزارت او یو شمېر نورو ادارو په همغږۍ پلي کېږي.

په دې پلان کې ټولې ښاري محدودې مشخصې شوي او د ښارونو پراختیایي چوکاټ، سوداگریزو او هستوګنیزو سیمو جوړول، مسافري ترمېنلونو، د فضله موادو لپاره مشخص ځای، د کرنیز سیمو ساتنه، صنعتي ښارګوټو جوړول او ټولې هغه اسانتیاوېچې یو ښار ورته اړتیا لري، په پام کې نیول شوې دي.

دا پلانونه د ولایتونو او ولسوالیو د اړتیاوو له مخې، د ښار جوړولو او ځمکو وزارت د تخنیکي ټیم له لوري چې سیمې ته استول کېږي او له بېلابېلو ادارو څخه د معلوماتو د راټولو او د خلکو نظریات او وړاندیزونو په پام کې نیولو سره، د ټولو ښاري اړخونو له تحلیل او څېړنې وروسته د ښارونو د پراختیا او ښاري لرلید له مخې جوړوي.

ښار جوړولو او ځمکو وزارت تر دې دمه د هېواد په کچه «۱۶۰» ستراتیژیک ښاري پلانونه جوړ کړي چې د بامیان ولایت د سیغان ولسوالۍ ستراتیژیک پلان هم په کې شامل دی.

د بامیان ولایت د سیغان ولسوالۍ ستراتیژیک پلان جوړولو په موخه په ټولو جغرافیایي، چاپیریال ساتنې، اوبو رسولو، اقتصادي، ټولنیز، سړک او ترانسپورت په برخه کې تر تخنیکي څېړنو وروسته د ښاري پلانونو (SDP) مطابق جوړ شوی چې په کې د ځمکو له غصب، د غیر پلاني سیمو له ودې او همداراز د ښاري چاپیریال کیفیت له ټیټېدو

ژوره اغیزه لري. د دې پلان یوه بله مهمه ګټه دا ده چې د روغتیايي مرکزونو په جوړېدو سره به د روغتیايي خدماتو کچه لوړه او یوه سالنه ټولنه به رامنځته شي. تر څنګ به یې د ورزشي او زرغونو سیمو رامنځته کېدل او ځیني نور موارد به د ټولنې په سوکالۍ او خوشحالی کې ژوره اغېز ولري.

د دې ستراتیژیک پلان په پلي کېدو سره به د ښار منظمي پراختیا، پرمختیایي او ټولګټو پروژو تطبیق، کاري فرصتونو او اقتصادي ودې ته زمینه برابره او همداراز د فقر کچه به راتیټه او د خلکو اقتصادي وضعیت کې به د پام وړ ښه والی راشي. دا پلان د ښاري برنامه په پلي کېدو کې او د ښار اوسېدولو په کلتور

په اوسپنيزو کانکريتي ودانيو کې د خالي ځايونو مخه څنگه ونيول شي؟

- ۱ - د کانکريټو مخلوط سم نه وي؛
- ۲ - د سيخانو د گڼې گونې له امله کانکريټو جريان هرې برخې او هرکونج ته سم نه وي رسېدلی؛
- ۳ - کانکريټ له غوښتنو سره سم نه وي اچول شوي؛
- ۴ - د کانکريټ قالب کېدونکی نه وي او يا هم له اوبو د تېريدو وړ نه وي؛
- ۵ - کانکريټ په سم ډول تخته شوي نه وي؛
- ۶ - کانکريټ وړاندې له دې چې خپل ځای ته ورسېږي د ځان نيونې ابتدايي وخت يې پوره شوی وي؛
- ۷ - کانکريټ له يوې لورې ارتفاع قالب کې وغورځول شي
- ۸ - او سيخان سم نه وي سم ځای په ځای شوي.

په اوسپنيزو کانکريټي ودانيو کې د مچيو د څالو په څېر د خالي ځايونو پيداکېدل په هغه ودانۍ کې د ساختماني تېروتنې ښکارندوي کوي. د خالي کانکريټو سطحه کې جغل په څرگند ډول له لرې روښانه ښکاري، که چېرې د مچيو څالو په شان خالي کانکريټو کې د خوندیتوب تدابير په پام کې و نه نيول شي؛ نو اوسپنيز کانکريټي ودانۍ نه شي کولی د ډيزاين اړوند دنده پر مخ يوسي او ډېر ژر يې ثباته کېږي. سربېره پردې، دا تش ځايونه اجازه ورکوي چې زيان رسوونکي عناصر لکه؛ ناپاکې اوبه او خزندې د ودانۍ دننه ننوځي چې دا چاره د ودانۍ په پياوړتيا ناوړه اغېز کوي. په اوسپنيزو کانکريټي ودانيو کې د مچيو څالو په څېر منځ خالي ځايونه د لاندې عواملو له امله پيداکېږي:

د دې ستونزې مخنیوی

د کانکریټو اچولو لپاره ترتیب برابر شي. د کانکریټو کاروپتیا (workability) باید د قالب د ترتیب له غوښتنو سره سم برابر شي. د بېلگې په ډول، سپک وزن پایو لپاره کانکریټ باید ۷۵mm سلمپ ولري، دروند کانکریټ کېدای شي ۱۵۰mm سلمپ ولري. ډاډ ترلاسه کړئ چې ځای پر ځای شوي کانکریټو تخته کېدل مناسب وي، ویراتور وکارول شي خو له کانکریټو شته هوا ووبستل شي، زیات ویراتور وکارول د خښېدو یا bleeding لامل کېږي. له کانکریټي مقطعي سره سم ویراتور کې، ۶۰mm ، ۲۵mm او ۴۰mm ستنې وکارول شي. کانکریټ باید ښه غلیظ وي او د قالب ټولو برخو ته پوره ورسول شي. په یاد ولرو چې په کانکریټو کې پنځه سلنه تش ځایونه پاتې

کېدل د کانکریټ دېریش سلنې ټینګوالی راتیښوي. د کانکریټو سلمپ باید دومره وي چې قالب ته د رسېدو وخت پورې هم مناسب سلمپ شتون ولري. کله چې کانکریټ له یوې ارتفاع اچول کېږي باید د هغې لوړوالی ترټولو ټیټې کچې پورې وساتل شي. سربېره پر دې د کانکریټو قالب باید د اوبو تهریدو ضد وي او د کانکریټو اچولو وخت کې باید د کانکریټ گروټ هم وکارول شي. په قالب کې ډیزاین شوي سیخان باید مناسبو ځایونو کې ووبشل شي او کلک وتړل شي. که په کوم حالت کې د سیخانو د گټې ګونې مخنیوی ستونزمن وي؛ نو بیا سپارښتنه داده چې د کانکریټو مشخص ترتیب برابر شي، لکه د سپک وزن جغل کارول ۱۲،۵mm ، په خپله تخته کېدونکو کانکریټو اچول.

تحلیل اقتصادی و اجتماعی شهرک رهائشی و صنعتی قالین در ولسوالی شکرده ولایت کابل

گفت: علاوه بر ایجاد زمینه اشتغال برای رقم تخمینی ۱۸ هزار قالین باف در این شهرک؛ بالفرض با تولید ۲ متر مربع قالین توسط هر قالین باف؛ تولیدات ماهانه قالین در این شهرک به بیش از ۳۶ هزار متر مربع قالین می شود. از سوی دیگر با نظرداشت ایجاد فابریکات کوچک، متوسط، بزرگ و ساحات تجارتي، پروسس پشم و نمایشگاه ها؛ این شهرک تاثیرات مثبتی در ایجاد زنجیره ارزشی تولید و تجارت قالین خواهد داشت.

به اساس مطالعات انجام شده از جانب بانک انکشافی آسیایی، اداره روت. اف. پیس و وزارت زراعت، آبیاری و مالداري ج.ا.ا. در سال ۲۰۰۸ میلادی؛ عواید یک قالین باف مسلکی با تولید حد اوسط ۲ متر مربع قالین در ماه؛ هر متر مربع ۳۱ الی ۵۰ دالر امریکایی است. با نظرداشت سنجش فوق، عاید یک خانواده قالین باف طور ذیل تخمین شده می تواند:

با توجه به اینکه قالین یکی از اقلام مهم و عمده صادراتی افغانستان و منبع مهم کار برای مردم محسوب می شود؛ پروژه شهرک های رهائشی و صنعتی قالین از اهمیت بالای اجتماعی و اقتصادی برخوردار است. با آنکه آمار دقیقی از تعداد کارگران مشغول در صنعت قالین در کشور در دست نیست اما گزارش ها نشان می دهد که حدود ۱.۵ میلیون تن مشغول این صنعت اند.

شهرک رهائشی و صنعتی قالین در ولسوالی شکرده ولایت کابل برای حدود (۶۰۰۰) خانواده مسکن فراهم می نماید که از این تعداد اگر در هر خانه ۷ نفر زنده گی کنند و از هر ۷ نفر ۳ تن قالین باف باشند؛ میتوان گفت مجموعاً ۱۸۰۰۰ قالین باف در این شهرک مصروف قالین بافی خواهند شد. این شهرک زمینه خوبی را برای رونق صنعت و تجارت قالین فراهم می نماید.

در خصوص تاثیرات متوقعه اجتماعی و اقتصادی این پروژه باید

شماره	خانواده	تعداد قالین باف در یک خانواده	عواید ماهوار یک تخمین تولید ۲ متر مربع قالین در ماه با ارزش ۲۰۰۰ الی ۳۵۰۰ افغانی فی متر مربع	عواید ماهوار یک خانواده قالین باف به افغانی	عواید سالانه یک خانواده قالین باف به افغانی	۳۰٪ عواید برای مسکن (به افغانی)
۱	کوچک	۳ نفر	۴۰۰۰ الی ۷۰۰۰ افغانی	۲۱۰۰۰ الی ۲۵۲۰۰۰	۱۴۴۰۰۰ الی ۲۵۲۰۰۰	۴۳۲۰۰ الی ۷۵۶۰۰
۲	متوسط	۴ نفر		۲۸۰۰۰ الی ۳۳۶۰۰۰	۱۹۲۰۰۰ الی ۳۳۶۰۰۰	۵۷۶۰۰ الی ۱۰۰۸۰۰
۳	بزرگ	۵ نفر		۳۵۰۰۰ الی ۴۲۰۰۰۰	۲۴۰۰۰۰ الی ۲۵۲۰۰۰	۷۲۰۰۰ الی ۱۲۶۰۰۰

طوریکه جدول فوق نشان می دهد، عواید سالانه یک خانواده قالین باف بین ۱۴۴ هزار تا ۴۲۰ هزار افغانی تخمین گردیده که می شود از ۴۳۲۰۰ تا ۱۲۶۰۰۰ افغانی آنرا نظربه محاسبات بین المللی موسسه یو ان هیئات برای مسکن پرداخت گردد. به اساس معلومات حاصله از منسوبین اتحادیه قالین و صنعتگران قالین در ساحه، صنعتگران قالین در حال حاضر در موقعیت های پراکنده زنده گی می کنند که اکثریت اوقات به هیچ نوع سهولت دسترسی ندارند و قابل یاد آوریست که یک تعداد قابل توجه آنان در کشورهای همسایه مهاجر اند.

ساحات رهایشی:

الف : نمرات حویلی دار رهایشی به چهار نوع زیر تقسیم بندی شده است.

بخش سوم

شماره	تعداد	مساحت هر نمره
۱	۱۲۶۲	۲۴۰
۲	۴	۲۵۲
۳	۶۴۰	۲۸۰
۴	۲۲۴۰	۳۰۰
۵	۶۰۹	۳۵۰
۶	۱۶	۳۶۰
۷	۶۸	۴۴۰
۸	۲	۵۷۲
مجموع		۴۸۴۱

انتروال فیصدی اعظمی و اصغری برای ساحات رهایشی

نوع استفاده از زمین	ساحات خالص و یا مفیده (%)	ساحات خدماتی (%)	ساحات ترافیکی (%)
رهایشی عمومی	۵۰-۴۰	۲۸-۴۴	۲۲-۱۶
رهایشی مطلق	۶۰-۵۰	۲۴-۳۷	۱۶-۱۳

ب : ساحات مرکزی

ساحات مرکزی به فضا و یا تقسیماتی از مرکز شهر گفته می شود که به ساحات اطراف خود خدمات اساسی شهری را ارائه می کند. مراکز اداری، خدماتی، کانون فعالیت های تجاری، حمل و نقل و ارتباطات که مردم برای حصول خدمات به آن مراجعه می نمایند. مراکز و سلسله مراتب آن باید بر اساس مشخصه، رول (نقش) و توپوگرافی مرکز شهر تنظیم شود.

تراکم واحداث مسکونی

تراکم نفوس ÷ تراکم نا خالص = تراکم واحداث مسکونی

تراکم واحداث مسکونی بالای ساحه نا خالص

تراکم نفوس در ساحه ناخالص عبارت است از:

$$\text{تراکم نفوس} / \text{ساحه ناخالص} = \text{تراکم نفوس در ساحه ناخالص}$$

• تراکم خالص واحد مسکونی در نمرات رهایشی کم منزل (یک الی سه) ۸۰ نفر در یک هکتار می باشد.

• تراکم خالص واحداث مسکونی در نمرات رهایشی کم منزل قطاری و نمرات ۳۰۰ متر مربع ۱۸۰ الی ۲۰۰ نفر در یک هکتار می باشد.

• تراکم خالص واحداث مسکونی به شکل بلاک های رهایشی ۴۰۰ نفر در یک هکتار می باشد.

ساحه خالص مسکونی + ساحات کمکی + ترافیک داخلی ساحه = ساحه ناخالص مسکونی

ساحات خالص: ساحات تحت ساختمان، حویلی، باغچه، ساحه سبز متصل به تعمیرات، ادخال نمره زمین و یا تعمیر مربوط به آن

ساحات خدماتی: ساحات مورد استفاده مشترک مانند ساحات سبز، ساحه ورزشی، ساحات تفریحی اطفال، ساحات جمع آوری کثافات و

...

ساحات ترافیکی: سرک ها، معابر، پارکینگ عامه، بایسکل رو ها و معابر

انتروال فیصدی اعظمی و اصغری برای ساحات رهایشی

نوع استفاده از زمین	ساحات خالص و یا مفیده (%)	ساحات خدماتی (%)	ساحات ترافیکی (%)
رهایشی عمومی	۵۰-۴۰	۲۸-۴۴	۲۲-۱۶
رهایشی مطلق	۶۰-۵۰	۲۴-۳۷	۱۶-۱۳

بلاک های رهایشی:

موقعیت بلاک های مسکونی پنج منزله در شمال شهرک بوده، ابعاد بلاک ها با استندردهای شهرسازی و تخنیک مسکن تعیین شده است. کاهش طول بلاک ها تعداد مسیر های ارتباطی میان آنها را برای پیاده روها افزایش می دهد. کاهش اندازه بلاک ها می تواند برای ایجاد حس تعلق پذیری در اطفال و کهن سالان مفید باشد. در طرح این شهرک ۵۰ بلاک در دو تیپ بوده از جمله (۳۵) بلاک دارای دو دهلیز و (۱۵) بلاک دارای سه دهلیز می باشد.

ساحات بلاک های رهایشی طوری دیزاین شده که ساحات سبز و پارکینگ موتورها در یک واحد همسایگی شامل دو بلاک دو دهلیزه و یک بلاک سه دهلیزه موقعیت یافته و باشندگان هر دو بلاک مشترکاً از پارکینگ های مربوطه خود استفاده می نمایند. برای سهولت باشندگان بلاک ها پیاده رو ها، مساجد و مکاتب نیز در نظر گرفته شده است. فاصله بین بلاک ها مطابق نورم ۱۰۷ ضریب (h) ارتفاع تعمیر طرح شده و بلاک ها در (۵) منزل طراحی شده است. البته ۱۵ بلاک هر بلاک با ۳۰ آپارتمان شامل ۴۵۰ آپارتمان و ۳۵ بلاک هر بلاک با ۲۰ آپارتمان شامل ۷۰۰ آپارتمان؛ مجموعاً ۱۱۵۰ آپارتمان می شود.

بلاک های رهایشی						شماره
مساحت زیربنا	تعداد منازل	تعداد آپارتمان فی بلاک	مساحت مجموعی منازل مترمربع	تعداد بلاک	مساحت مجموع (زیربنا)	
۶۷۲	۵	۳۰	۳۳۶۰	۱۵	۱۰۰۸۰	۱
۵۰۴	۵	۲۰	۲۵۲۰	۳۵	۱۷۶۴۰	۲

بلاک های با دو دهلیز با ابعاد (۳۶×۱۴) متر دارای پنج منزل بوده و در هر منزل آن شش آپارتمان است که مجموع آپارتمان ها در این نوع بلاک به ۳۰ باب می رسد. طور متوسط این بلاک گنجایش ۲۱۰ نفر را دارا بوده و سرانه مساحت برای هر نفر ۱۶ مترمربع می باشد. در بلاک های نوع دوم با دو دهلیز و ابعاد (۳۶×۱۴) متر دارای پنج منزل، در هر منزل چهار آپارتمان است که مجموع آپارتمان ها در این نوع بلاک به ۲۰ باب می رسد. طور متوسط این بلاک گنجایش ۱۴۰ نفر را دارا بوده و سرانه مساحت برای هر نفر ۱۸ مترمربع می باشد. با این حال در ساحه بلاک های رهایشی؛ ساحات سبز، پارکینگ موتورها و ساحه پیاده رو در نظر گرفته شده و فاصله بین بلاک ها مطابق نورم دیزاین شده است.

فاصله ساختمان ها از بناها و ساحات همجوار

تعیین فاصله تعمیرات و بنا ها نظر به تعمیرات و بنا های مقابل آنها بر مبنای زاویه تابش آفتاب و حریم شخصی آنها تعیین می گردد. زاویه تابش آفتاب در هر فصل مختلف بوده و برای هر مملکت این زاویه نظر به موقعیت جغرافیایی آن فرق دارد.

زاویه تابش آفتاب

زاویه تابش آفتاب در افغانستان در فصول سال متفاوت بوده، طوری که اوسط زاویه تابش آفتاب از اول حمل تا اول میزان ۹۱ درجه شرقی و ۹۱ درجه غربی و در اول جدی به زاویه ۷۵ درجه شرقی و ۷۴ درجه غربی می باشد. زاویه ۷۵ درجه پهن ترین زاویه است که سایه اجسام را در زمستان بالای سطح همجوار خلاف تابش آفتاب تشکیل می دهد. بناءً برای محاسبه زاویه تابش آفتاب و سایه تشکیل یافته آن، وسط زوایای تابش آفتاب را در زمستان و تابستان ۶۰ درجه در نظر می گیریم که زوایای مجاور آن ۳۰ درجه و ۹۰ درجه می شود. پس از طریق رابطه ذیل می توان ضریب فاصله برای تعمیرات و بناهای را که مقابل زاویه تابش آفتاب قرار می گیرند چنین دریافت کرد.

$$\tan 30 = \frac{h}{d} \quad d = \frac{h}{\tan 30} \quad d = 1.733$$

باید متذکر شد که از استندرد های فوق الذکر در طراحی این شهرک استفاده گردیده است.

بخش چهارم

ساحات صنعتی:

ساحات صنعتی در این شهرک نظر به ضروریات حدود ۱۵ فیصد از مجموع زمین شهرک را در برگرفته و شامل ساحه پروسس پشم، گدام های مواد خام، گدام های مواد پخته فابریکات کوچک، متوسط و بزرگ و فابریکه لیکو می باشد. طوریکه فابریکات کوچک با مساحت ۴۵X۳۰ متر، فابریکات متوسط با مساحت ۶۰X۴۵ متر و فابریکات بزرگ با مساحت ۹۰X۴۵ متر طرح ریزی شده است.

شماره	تعمیر	مساحت زیربنا (مترمربع)	تعداد منازل	مساحت تحت پوشش	تعداد تعمیرات	مساحت مجموع (زیربنا)
1	ساحه پروسس پشم	۴۳۲	۱	۱۰۶۴۳۲	۱۵	۶۴۸۰
2	گدام های ذخیره مواد خام	۲۱۰۰	۱	۱۱۰۰۰۸	۶	۱۲۶۰۰
3	گدام های ذخیره مواد پخته	۲۱۰۰	۱		۶	۱۲۶۰۰
4	فابریکه های کوچک قالین	--	۱	۲۵۶۹۹۹	۱۸۸	۰
5	فابریکه های متوسط قالین	--	۱	۱۷۳۹۹۷	۶۳	۰
6	فابریکه های بزرگ قالین	--	۱	۱۰۳۳۵۷	۲۵	۰
7	فابریکه لیکو	۱۸۰۰	۱	۲۴۳۰۰	۴	۷۲۰۰

پارکینگ و فضای سبز :

- ساحات پارکینگ حد اکثر در پیشروی ساختمان ها موقعیت داشته و دسترسی به سرک های جانبی آن ممکن نیست.
- در موقعیت پارکینگ ها کنار سرک های جانبی یک مجزا کننده فضای سبز از گیاهان و درختان میان پیاده رو و پارکینگ طراحی شده است.
- حفاظت بین ساحه پارکینگ و ساحات رهایشی طوری دیزاین شده که روشنایی چراغ وسایط نقلیه در شب باعث اذیت ساکنان منطقه نشود.
- جزیره های فضای سبز در قسمت آخری تمام راه رو های پارکینگ ها معین شده است.
- پارکینگ های وسیع توسط خط عابر پیاده تنها در قسمت پیاده رو شکسته شده و یک قطار استوار درخت ها نیز در آن غرس می شود.
- نوع درخت های مورد نظر برای ساحات پارکینگ با نظرداشت مقاومت در برابر برف و باد انتخاب می شود.

بخش پنجم

ساحات تجارتي و بلاک های تجارتي:

در شهرک رهایشی و صنعتی قالین؛ ساحه تجارتي به شکل بلاک های تجارتي در مجاورت سرکهای عمومی در قسمت های مختلف نظر به ضرورت شهرک و بخشی دیگر آن در مرکز شهرک طرح گردیده است. بلاک های تجارتي در پنج منزل با نظرداشت پارکینگ، پیاده روها، فضای باز، سرک ها و محلات کسب و کار در نظر گرفته شده است.

بلاک تجارتي					
شماره	مساحت زیربنا	تعداد منازل	مساحت تحت پوشش	تعداد تعمیرات	مساحت مجموع (تحت پوشش)
۱	۵۴۰	۳		۱۷	۵۰۲۴۷
۲	۶۰۵	۵		۸	۳۲۹۹۲
۳	۴۲۰	۳		۱۰	۲۷۳۲۲
۴	۵۱۸	۳		۹	۳۶۶۸۵

بلاک های رهایشی و تجارتي:

در این بلاک ها منزل اول، کاربري تجارتي داشته و متباقي منازل ميتواند کاربري رهایشي داشته باشد. تعداد این بلاک ها ۵ باب بوده و به ابعاد ۲۰*۶۰ می باشد.

بلاک های رهایشی-تجارتي						C
شماره	مساحت زیربنا (سه سکش)	تعداد منازل	تعداد اپارتمان فی بلاک	مساحت مجموعی منازل مترمربع	تعداد بلاک	مساحت مجموع (زیربنا)
۱	۱۲۰۰	۵	۲۴	۶۰۰۰	۵	۶۰۰۰
مجموع				۶۰۰۰		۶۰۰۰

مارکیت های محله:

مارکیت های محله در این شهرک ۱۶ باب بوده؛ ساحه مارکیت های محله شامل چای خانه، نانوايي، کانتین ها و غيره ضروریات برای ساکنین محل در هر قسمت به گونه مجزا در نظر گرفته شده است. در این پلان مارکیت ها مجاور با سرک های اصلی و فرعی طرح گردیده و شعاع دسترسی آن در مطابقت با نورم های شهرسازی جهت سهولت باشندگان دیزاین شده است.

تعمیرات تجارتي						
شماره	نوع تعمیر	مساحت زیربنا (مترمربع)	تعداد منازل	مساحت تحت پوشش	تعداد تعمیرات	مساحت مجموع (تحت پوشش)
۱	مارکیت محله-۱					۵۱۵۲
۲	مارکیت محله-۲					۹۷۳
۳	مارکیت محله-۳					۹۹۶
۴	مارکیت محله-۴					۹۹۶
۵	مارکیت محله-۵					۲۱۰۰
۶	مارکیت محله-۶					۳۱۵۰
۷	مارکیت محله-۷					۴۴۸۰
۸	مارکیت محله-۸					۴۴۸۰

۱۳۲۰					مارکیت محله-۹	۹
۱۳۲۰					مارکیت محله-۱۰	۱۰
۲۳۹۶					مارکیت محله-۱۱	۱۱
۱۴۴۰					مارکیت محله-۱۲	۱۲
۱۴۴۰					مارکیت محله-۱۳	۱۳
۴۴۸۰					مارکیت محله-۱۴	۱۴
۴۴۸۰					مارکیت محله-۱۵	۱۵
۱۲۶۰۰					مارکیت محله-۱۶	۱۶
۳۶۸۰					مارکیت محله-۱۷	۱۷
۲۱۶۲	۱	۲۱۶۲	۵	۵۴۵	بانک	۱۸
۲۰۷۶۱	۱	۲۰۷۶۱	۲	۳۰۷۶	نمایشگاه	۱۹
۸۰۶۶					هوتل	۲۰
۱۶۲۰					پمپ ستیشن	۲۱
۱۶۴۸					پمپ ستیشن	۲۲
۶۰۰					حمام شهری	۲۳
۷۲۱۸					ورکشاپ تخیکی	۲۴

بخش ششم

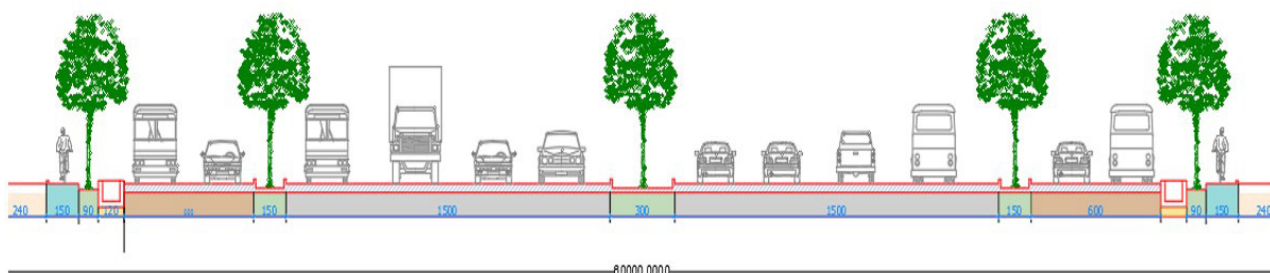
سرکها

سرک های داخلی شهرک رهائشی وصنعتی قالین واقع در شکر دره کابل به عرض های ۱۲، ۱۵، ۲۰، ۲۵ و ۶۰ متر و مقاطع مختلف به شرح تصویر زیر دیزاین گردیده است.

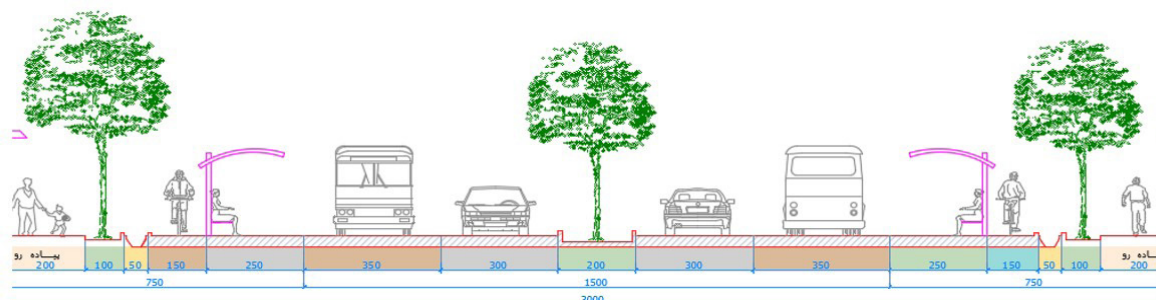
مشخصات سرکها

عرض سرک ها به متر	نوعیت سرکها	ردیف
سرک ۶۰ متره	A	۱
سرک ۳۰ متره	B	۲
سرک ۲۰ متره	C	۳
سرک ۱۵ متره	D	۴
سرک ۱۲ متره	E	۵

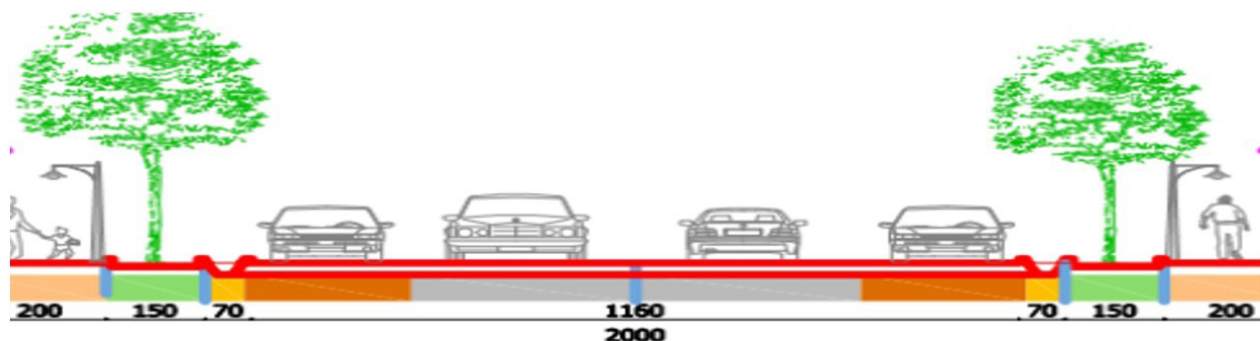
مقطع سرک ۶۰ متره

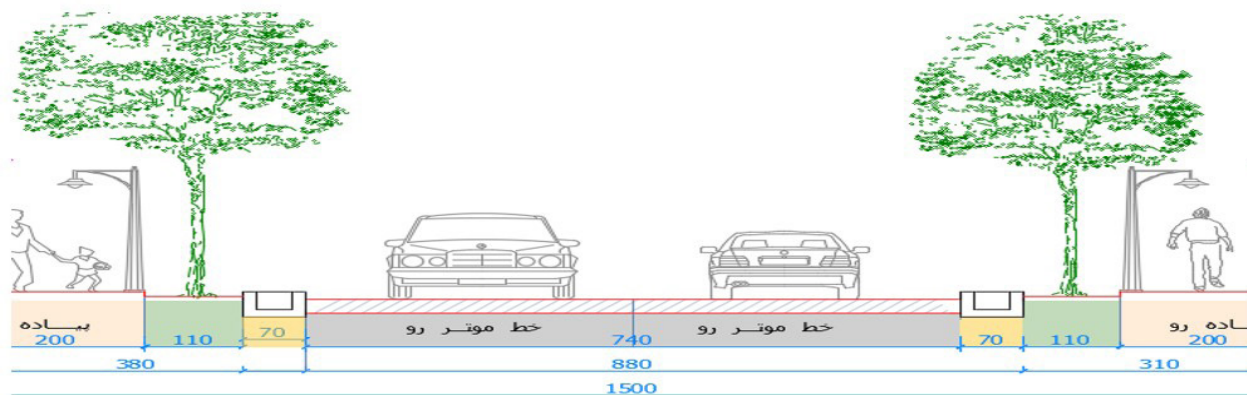
سرک ۳۰ متره

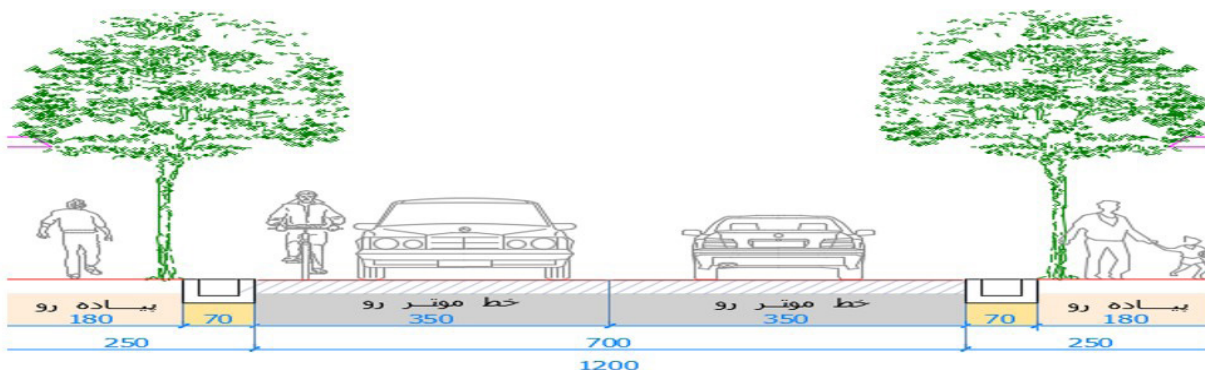
سرک ۲۰ متره

سرک ۱۵ متره

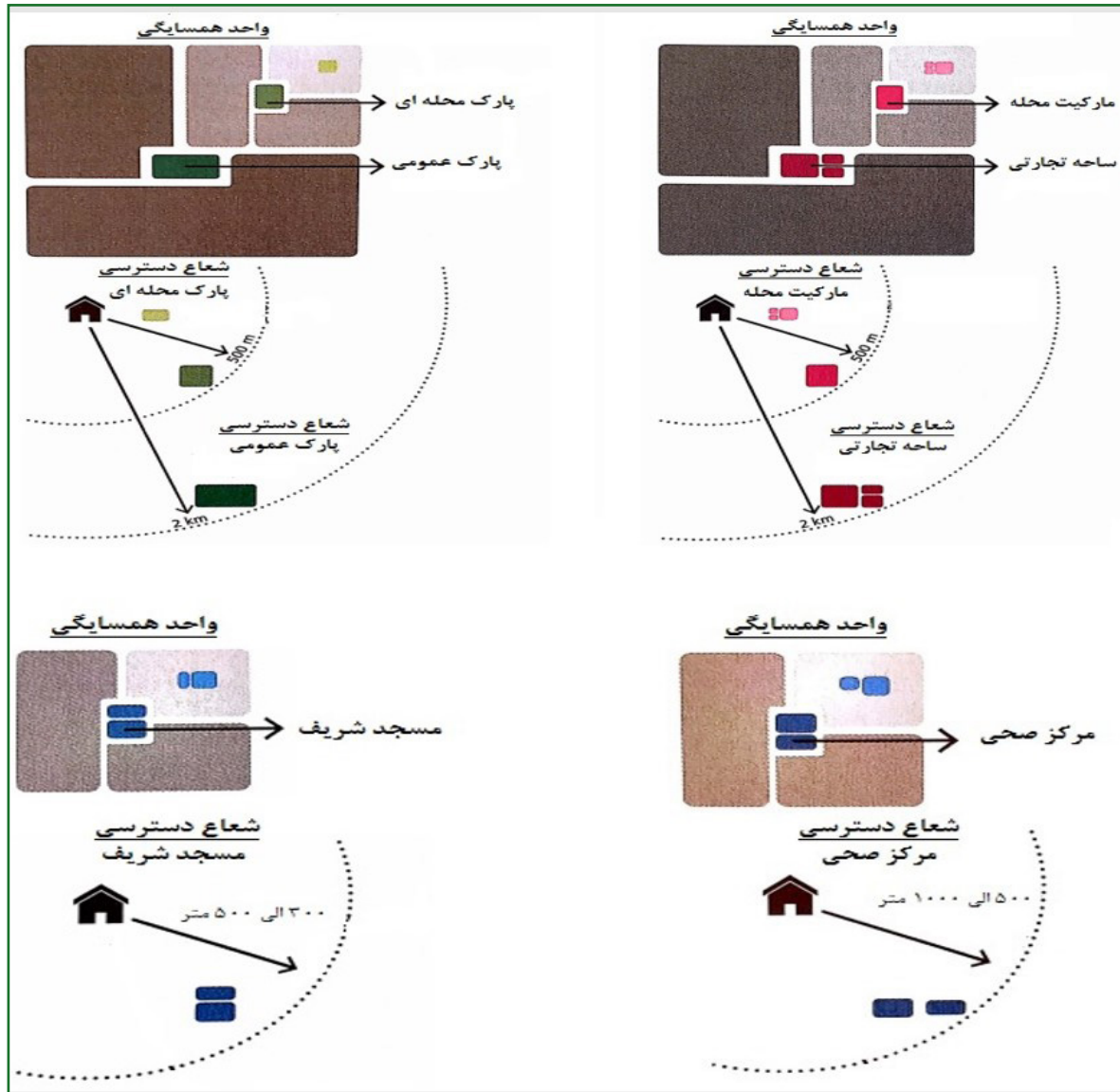
مقطع سرک ۱۲ متره

بخش هفتم

خدمات و شعاع دسترسی به خدمات شهری:

فاصله دسترسی به مراکز خدمات شهری شامل مسجد، مراکز تفریحی و مارکیت های محله به محل زیست به شعاع ۵۰۰ متر و همچنان پیاده رو از ۱۵ الی ۲۰ دقیقه را در بر می گیرد. برای ایجاد محیط دلپذیر و قابل زنده گی و بیرون آمدن از وضعیت نا هنجار کنونی در پلان زیر نورم متذکره و همچنان فعالیت های که مساحت بیشتر ضرورت دارند نظیر شفاخانه و ساحات اداری در شعاع ۲۰۰۰ متر در نظر گرفته شده است. شعاع دسترسی به مراکز خدمات اجتماعی در تصاویر

زمین های بازی اطفال: تفریح و بازی سهم به سزای در رشد شخصیت کودک دارد و اطفال با همین بازی خود را با محیط خویش سازگار می سازند. محلات بازی باید در کانون مناطق مسکونی؛ متنوع، شادی آفرین و تحول پذیر بوده و نیازمندی های کودک را برآورده سازد. بازی یک تجربه اجتماعی شمرده می شود تا کودک به واسطه آن بیاموزد و پیامد های رفتار خود را درک کند. محلات بازی برای اطفال: مکان مناسب بازی برای اطفال تا سن شش ساله باید حد اقل (۶,۰) متر مربع در فاصله ۱۱۰ الی ۲۳۰ متر

فضای مورد نیاز برای هر شاگرد لیسه: هر شاگرد ۲ متر مربع فضا ضرورت دارد و فضای باز برای هر شاگرد ۴,۵ مترمربع می باشد.

کتابخانه: در کتاب خانه ها برای هر شاگرد فضای مورد نیاز ۰,۳۵ الی ۰,۵ در نظر گرفته می شود.

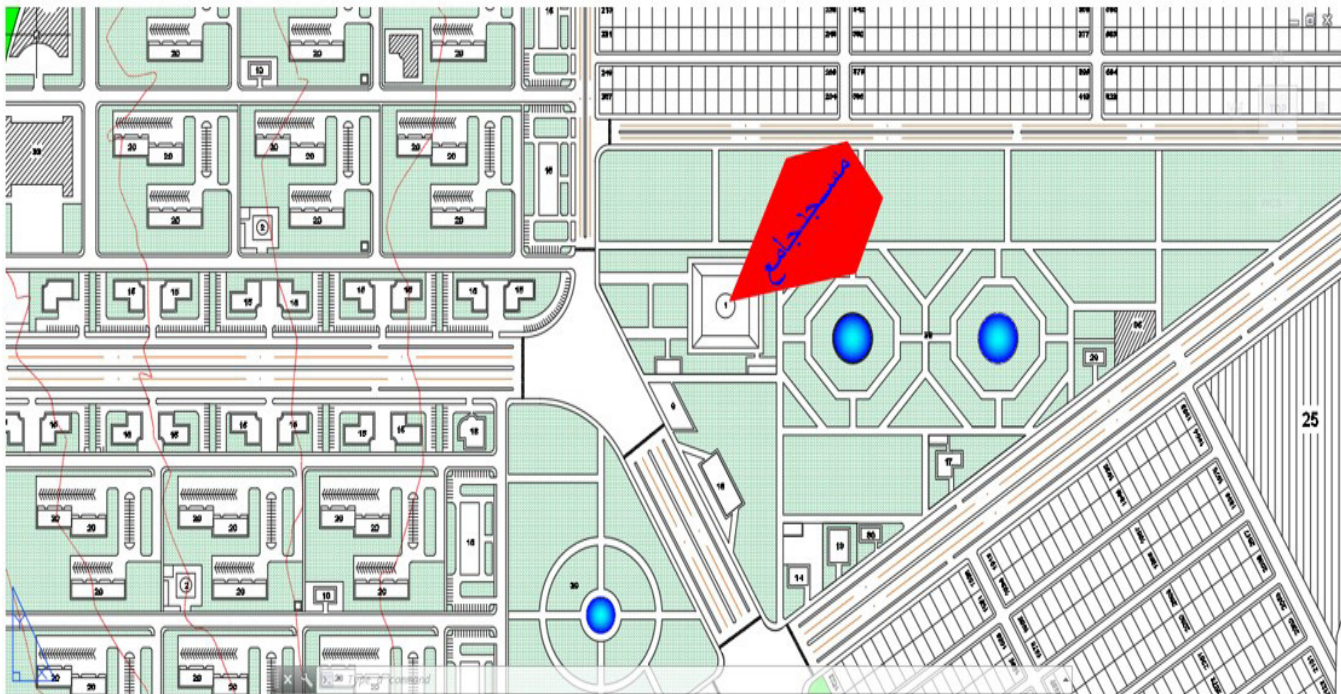
مکتب ابتدایی و متوسطه: در صورت امکان مربع شکل در حدود ۶۵ الی ۷۰ مترمربع در نظر گرفته می شود درمورد استثنایی مستطیل شکل است و برای هر شاگرد ۲ الی ۲,۲ مترمربع مساحت ضرورت است.

از منزل با طی مسافت زمانی ۲ دقیقه باشد. همچنان محلات بازی برای اطفال ۶ الی ۱۲ سال حد اقل (۰,۵) متر مربع در فاصله ۴۳۰ الی ۴۵۰ متر از منزل با طی مسافت زمانی ۵ دقیقه و محلات بازی برای سنین ۱۲ تا ۱۸ سال باید حد اقل (۰,۹) در فاصله ۷۰۰ الی ۱۰۰۰ متری منزل با طی مسافت زمانی ۱۵ دقیقه باشد.

مجموعاً نمرات رهایشی شهرک در ۶۶۹.۹۸ جریب، بلاک ها در مساحت ۱۶.۸۶ جریب، فابریکات در مساحت ۲۶۷.۱۷ جریب، خدمات تأسیسات خدمات عام المنفعه در مساحت ۹۶.۷۴ جریب، تأسیسات تجارتي در مساحت ۱۱۵.۰۳ جریب، تصفیه خانه در ۴۷.۱۷ جریب، ساحات سبز در ۳۹۸.۱۸ جریب، پروسس پشم در ۵۳.۱۷ جریب، لیکو ۱۲,۱۵ جریب، گدام در ۵۵.۰۰ جریب، نمایشگاه در ۱۰,۳۸ جریب، ساحات ریزرفی در ۱۲۸.۶۲ جریب و سرک ها و پیاده روها در مساحت ۷۳۸.۷۷ جریب که مجموعاً موازی ۲۵۹۴.۲۷ جریب زمین را در بر می گیرد طرح و دیزاین گردیده است. با این حال، مساحت و موقعیت مورد نیاز برای مکاتب و انستیتوت مسلکی باید بر اساس تعداد شاگردان ثبت نام شونده مطالعه شود. مساحت تحت پوشش برای مکاتب ابتدایی، ثانوی و فوق متوسطه از ۷۸۱۳ تا ۱۱۶۴۸ متر مربع بوده و این مساحت زمانی می تواند کاهش یابد که امکانات برای ساخت ساختمان های چند طبقه

موجود باشد. در این شهرک یک لیسه در شرق شهرک در مساحت ۱۳۱۳۰ متر مربع، ۸ کودکستان با مساحت ۱۸۰۰ تا ۳۳۶۰ متر مربع، دو باب کلینیک خدمات ابتدایی و اساسی با مساحت ۱۵۳۷ تا ۳۰۰۰ متر مربع، ۹ محراب مسجد با مساحت ۱۵۰۲ تا ۱۷۶۵۹ متر مربع، کتابخانه در مساحت ۳۳۸۱ متر مربع، مجتمع ورزشی در مساحت ۱۱۹۴۹ متر مربع، تعمیر مخابرات در مساحت ۱۸۰۰ متر مربع، انستیتوت تخنیک در مساحت ۲۹۹۷۲ متر مربع، تعمیر اطفائیه در مساحت ۲۸۰۰ متر مربع، حوزه امنیتی در مساحت ۵۱۰۹ متر مربع، دفاتر اتحادیه و حفظ و مراقبت از ۱۸۰۰ تا ۳۰۹۸ متر مربع، پارک مرکزی، پارک محله، ساحات سبز بلاک ها و ساحات سبز عمومی در مساحت ۱۵۱۲۴۰ تا ۱۰۵۳۰۵۳ متر مربع در مسافت ۱۰۰ متر دور تر از آلوده گی های صوتی، مارکیت ها، مراکز صنعتی، نقاط بزرگ ترافیکی و زمین های در معرض خطر در نظر گرفته شده است.

مسجد شریف: نظر به نقش و اهمیت مسجد و نظر داشت پراکندگی مساجد و اماکن مذهبی در سطح شهرها؛ لزوم احداث مساجد در مساحت کافی ضروری است. به همین اساس در پلان این شهرک؛ اماکن مذهبی در ساحات بیشتر سبز و باز موقعیت داده شده اند تا ساکنین محل به سهولت از آن استفاده نمایند.

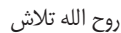

اندرکار صنعت قالین و شرایط مناسب اسکان ۶۰۰۰ خانواده قالین باف را فراهم می نماید.

نزدیک بودن محل بود و باش به محل کار، موجودیت ساحات سبز و دوری از آلوده گی های محیط زیست، کارایی برای تعداد قابل ملاحظه ساکنان شهرک و برخی هموطنان در بخش تجارتي و سایر امور خدماتی از پیامد های مثبت احداث این شهرک شمرده می شود.

در پایان خاطر نشان باید ساخت که پروژه شهرک های رهایشی و صنعتی قالین در وزارت شهرسازی و اراضی یکی از پروژه های بزرگ ملی کشور بشمار می رود. این وزارت در راستای استفاده مطلوب و موثر از زمین های بکر دولتی، حمایت از رشد و ترقی صنعت و تجارت قالین، مساعد ساختن فرصت ها برای سرمایه گذاری سکتور خصوصی و زدایش فقر به مثابه یک ستراتیژی ملی در کشور با احداث این شهرک؛ تخمیناً زمینه اشتغال حدود ۱۸۰۰۰ دست

ارگان نشراتی وزارت شهرسازی و اراضی

ښار جوړولو او ځمکو وزارت د ښاري ټولنې اړتیاوو او غوښتنو له مخې د ښاري کړنو او فضايي فعالیتونو د منظمولو په هدف په هېواد کې د ولسوالیو مرکزونو لپاره د ښاري پلانونو طرح او ترتیب مسولیت چارې پر غاړه لري او په دې برخه کې یې یو لړ مهم او عملي اقدامات هم تر سره کړي دي.

د دې پلانونو له ډلې یو هم د خوست ولایت د گربز ولسوالۍ د مرکز سټراټیژیک پلان دی. د دې ولسوالۍ د پلان جوړولو په موخه ټولې جغرافیایي، چاپیریال ساتنې، اوبو رسولو، اقتصادي او ټولنیزې، سړک او ترانسپورت په برخه کې ټولې تخنیکي څېړنې په «۱۳۹۷» لمريز کال کې د «SDP» یا سټراټیژیک پراختیا پروگرام ښاري پلانونو د پروژې له خوا تر سره شول.

د دې تخنیکي څېړنو په لړ کې د ښار راتلونکي لپاره د ښاري ودې پر وړاندې پراته ځنډونه په ډاگه او په پایله کې یې د گربز ولسوالۍ ښاري پلان طرح شو چې د دې پلان په عملي کېدو سره به په دې ولسوالۍ کې د ځمکو له غصب، د غیر پلاني سیمو له ودې او همداراز د ښاري چاپیریال له تیټ کیفیت څخه مخنیوی وشي.

د دې پلان په عملي کېدو سره به فزیکي ودې، د پانګونې له جذب سره اقتصادي ودې او کاري فرصتونو، د ټولنیزو ستونز لمنځه وړولو، د چاپریال خوندي ساتلو، کلتوري، تاریخي او توریستي جاذبو ته د خلکو پام اړولو او همداراز د تلپاتې او منظمو ښارونو پر لور تګ ته زمینه برابره شي. د بېلګې په ډول د ګریز ولسوالۍ د چاپریال ساتنې په برخه کې د زېرمینې او سطحي اوبو د ککړتیا د مخنیوي په موخه په لنډفیلاو او د فضله موادو د تصفیې په برخه یو لړ مهم اقدامات تر سره شوي دي.

د ګریز ولسوالۍ استراتیژیک پلان کې ځینې وړاندیز شوي اساسي سکتورونه

سکتور	موقعیت او مساحت	ګټې
کلتوري او تعلیمي	- د ښار مرکز ۳۳،۷۴ هکتار	زده کړو ته اسانه لاسرسی، د سواد کچې لوړول، د ښار په کچه د زده کړو اړتیاوې پوره کېدل، زده کړو د نجونو هڅولو او په ټولنه کې د هغوی ونډه اخېستل
مذهبي	- لویدیځ ۳،۶۵ هکتار	د مذهبي راټولېدونو لپاره سیمه او هغه ته د خلکو اسانه لاسرسی
روغتیايي	- سویل ختیځ ۱۳،۴ هکتار	د روغتیايي اسانتیاوو برابرول او هغه ته د ټولو ښاریانو لاسرسی، په ښار کې د روغتیايي خدماتو کچې لوړول، د روغتیا په برخه کې د مسلکي کسانو جذبول
هستوګنیز	- په بېلابېلو سیمو کې ۳۶۰،۷۱ هکتار	د ځمکو له غصب مخنیوی، د پلاني سیمو رامنځته کول، د خلکو لپاره د کورنو جوړول، د کورنو قیمتونو رامنځته کول، د ساختماني پروژو تطبیق
اداري	- سویل ختیځ ۰۷.۲۷ هکتار	د ولسوالۍ اداري اړتیاوو پوره کول
ورزشي	- شمال ختیځ ۹،۵۴ هکتار	ورزش ته د ځوانانو هڅول، ښاري نظم جوړول، د ښاري خدماتو کچې لوړول
سوداګریز	- د انکشافی سیمې مرکز ۳۶،۸۴ هکتار	د سوداګرۍ او بازارونو غوړېدل، د خصوصي او دولتي پانګونې جذب
د پلي لارو شبکه	- د ښار په کچه ۱۷۲،۴۸ هکتار	د منظم ترافیکي جریان رامنځته کېدل، د ښار ټولو برخو ته په اسانه لاسرسی
پوځي	- لوېدیځ وړاندیز شوې سیمه ۹،۷۳ هکتار	د ښاریانو لپاره د امنیت ټینګښت
د فضله موادو مشخص ځای	- د ښار لوېدیځ - کورډینات یې مشخص شوي دي.	په معیاري ډول د فضله موادو ښخول، د چاپریال له ککړتیا مخنیوی
صنعتی	- سویل ۱۰۱،۶۹ هکتار	د خصوصي او دولتي پانګونې جذب، د ولسوالۍ اقتصادي وده، د خلکو لپاره د کاري فرصتونو برابرول، د دولت عوایدو ډېرول، د ولسوالۍ غوړېدل
د فضله موادو تصفیه خونه	- د ښار شمالي برخه - کورډینات یې مشخص شوي دي.	د ښاري فضله موادو ستونزو حل، له د اوبو له تصفیې وروسته له هغه د کښت او زراعت لپاره بیا ځلي استفاده او د اوبو سپما
سړه خونه	- د ښار سویل ۲۷،۲ هکتار	د کرنیزو محصولاتو د ساتنې او د تولیدي محصولاتو لپاره په پام کې نیول شوې ده.

کانکریت و انواع آن

تخلیه هوا، فشار هیدرولیکی و بیریه و قالب انجام می گیرد. کانکریت محصولی است که از مخلوط آب با سمنت و سنگ دانه های مختلف در تاثیر واکنش آب با سمنت در شرایط محیطی خاص حاصل شده و دارای ویژه گی های خاص است.

کانکریت اینک با گذشت ۷۱۱ سال از پیدایش سمنت پرتلند به صورت کنونی توسط یک انجینر خارجی، دستخوش تحولات و پیشرفت های چشمگیری شده است. در دسترس بودن مصالح آن، دوام نسبتاً زیاد و نیاز به ساخت و سازهای فراوان بنا های کانکریتی چون ساختمان ها، سازه ها، بند ها، پل ها، تونل ها و راه ها، مورد استفاده این ماده را بسیار ساخته است. اینک حدود سه تا چهار دهه است که کاربرد این ماده در شرایط خاص مورد استقبال استفاده کننده گان قرار گرفته است. در عصر حاضر با پیشرفت علم و فناوری مشخص شده که صرف توجه به مقاومت به عنوان معیار برای طرح کانکریت برای محیط ها و کاربرد های مختلف نمی تواند جوابگوی مشکلاتی باشد که در دراز مدت در سازه های کانکریتی ایجاد می گردد. چند سالی است که مسئله دوام کانکریت در محیط های مختلف مورد توجه قرار گرفته است. مشاهده خرابی های با عوامل فیزیکی و شیمیایی در کانکریتها در اکثر نقاط جهان و با شدتی بیشتر در کشورهای در حال توسعه، افکار و اذهان انجینیران و کیمیا دانان را به سمت طرح کانکریت های با ویژه گی خاص و با دوام لازم سوق داده است. در

کانکریت در مفهوم وسیع به هر ماده یا ترکیبی از ماده چسبنده با خاصیت سمنتی شدن گفته می شود. کانکریت ممکن از انواع مختلف سمنت و نیز پوزوالن ها، سرباره کوره ها، مواد مضاف، گوگرد، مواد افزودنی، پلیمرها، الیاف و غیره تهیه شود. همچنین در نحوه ساخت آن ممکن حرارت، بخار آب، اتوکالو، خال، فشارهای هایدرولیکی و متراکم کننده های مختلف استفاده شود. گاهی اوقات برای تبدیل کردن بعضی از خواص کانکریت، هنگام مخلوط کردن مواد، مقدار مواد افزودنی به آن اضافه میگردد. کانکریت تازه درست شده به صورت خمیری می باشد و پس از ریختن در قالب؛ شکل همان قالب مشخص را به خود گرفته و با گذشت زمان سخت شده و مقاومت مورد نیاز را کسب می نماید.

با توجه به گسترش علم و پیشرفت تکنالوژی در قرن اخیر، شناخت کانکریت و خواص آن نیز توسعه قابل ملاحظه ای یافته، به نحوی که امروز شاهد کاربرد انواع مختلف کانکریت با مصالح مختلف استیم که هر یک خواص و طرق استفاده مختص به خود را دارد. در حال حاضر انواع مختلفی از سمنتها شامل پوزوالنها، سولفورها، پلیمرها، الیافها و افزودنی های متفاوت تولید می شوند.

کانکریت از پرکاربرد ترین مصالح ساختمانی بوده، ویژه گی اصلی آن ارزان بودن و در دسترس بودن مواد اولیه آن است. می توان گفت که تولید انواع کانکریت با استفاده از حرارت، بخار، اتوکالو،

این راستا در بعضی از کشورها دستورالعمل ها و استندرد های نیز برای طرح کانکریت با عملکرد بالا تهیه شده و طراحان و مجریان در بعضی از این کشورهای پیشرفته ملزم به رعایت این دستورالعمل ها گشته اند.

خواص کانکریت

کانکریت دارای خواص گوناگون می باشد. این خواص شامل: خواص ظاهری، فیزیکی، میخانیکی و کیمیایی است.

خواص ظاهری کانکریت

کانکریت بدون بافت، بوی و شکل خاص به رنگ خاکستری بوده و به ساده گی شکل قالب را به خود می گیرد.

خواص فیزیکی کانکریت

کانکریت شامل وزن حجمی، تخلخل و عمل یخ زدن می باشد.

وزن حجمی

وزن کانکریت بیشتر به نوع دانه های آن و تراکم قطعه بستگی دارد، هر چه دانه های سنگی سبک تر باشند قطعه سبک تر و مقاومت میخانیکی کمتری را از خود بروز می دهد. برعکس کانکریتی که دارای دانه های سنگی سنگین تر و متراکم تری باشد، قطعه ای وزین تر با تحمل بار بیشتر ارائه می دهد. اما در کل وزن حجمی کانکریت در دامنه ای به وسعت ۹۱۱-۵۱۱۱ کیلوگرم بر مترمکعب متغیر است.

تخلخل در کانکریت

میزان تخلخل بین ۸ تا ۲۵ درصد در محاسبات در نظر گرفته می شود که با بالا رفتن آن، قطعه کانکریتی مقاومت در برابر یخبندان و نیرو را از دست می دهد و در عوض ضریب هدایت حرارت را کاهش می دهد.

عمل یخ زدن

همانطور که درجه حرارت کانکریت سخت که با آب اشباع شده، کم میشود آب موجود در منفذ های موئین خمیر سمنت، به طرز مشابهی با یخ زدن؛ موجب انجماد سنگ ها و انبساط کانکریت می شود. در یخ زدن مجدد کانکریت، انبساط بیشتری رخ می دهد؛ لهذا تأثیرات دوره های مکرر یخ زدن و آب شدن تجمعی خواهد بود. منفذ های بزرگتر کانکریت که در تأثیر تراکم ناقص، هنگام آب دادن کانکریت به وجود می آیند معمولاً پر از هوا بوده و به میزان قابل ملاحظه ای در معرض عمل یخ زدن واقع نمی شوند.

به همین ترتیب وقتی مقدار فشار منبسط کننده در کانکریت از مقاومت کششی آن تجاوز نماید، کانکریت آسیب خواهد دید و میزان آسیب، از پوست شدن سطحی تا از هم پاشیدگی کامل متصور است. معمولاً آسیب از سطحی که در معرض یخ زدگی قرار می گیرد شروع و تا عمق آن پیش می رود.

خواص میخانیکی

خواص میخانیکی کانکریت تابع فکتور های مانند: مقاومت فشاری، مقاومت کششی و مقاومت در برابر نیروی برشی می باشد. مقاومت فشاری

مقاومت در مقابل فشار نشان دهنده مرغوبیت کانکریت است. میزان آن به وسیله آزمایش فشاری روی نمونه استوان های مکعب شکل و مکعب مستطیل پس از یک دوره زمانی مشخص می شود. نیروی فشاری قائم است و بر روی سطوح فوقانی و تحتانی کاملاً هموار و صاف وارد می شود. حد مقاومت زمانی است که نمونه خرد و از هم گسیخته شود. معمولاً مقاومت کانکریت پس از ۲۸ روز از ساخت ملاک محاسبات قرار می گیرد. در بعضی از کشورها مقاومت کانکریت را پس از ۳۱ روز ملاک عمل قرار می دهند و مسلم است که مقاومت فشاری نسبت به سن کانکریت افزایش می یابد.

خواص کیمیای کانکریت

از خواص کیمیای کانکریت می توان به تأثیرات مواد کیمیایی مانند اسید ها، قلوئی ها و سفیدک شدن سطح کانکریت اشاره نمود.

تأثیر اسیدها

تأثیر اسیدها بر روی کانکریت سخت شده، تبدیل تمام یا قسمتی از کانکریت به ترکیبات کلسیم است و آن شامل تبدیل هیدروکسید کلسیم به سیلیکات کلسیم هیدراته و آلومینات کلسیم هیدراته به نمک های کلسیم اسید مربوطه است. در شرایط مرطوب SO₂ و CO₂ و دیگر بخارات اسیدی موجود در هوا از طریق تحلیل قسمتی از سمنت سخت شده و انتقال آن به بیرون از سطح کانکریت و نهایتاً جا گذاشتن یک توده نرم و خمیری شکل تأثیر می گذارند. این نوع حمله بیشتر در نواحی صنعتی رخ میدهد و آسیب های چشمگیری به کانکریت وارد می سازد.

تأثیر قلوئی ها

محلول های رقیق ۷۱ درصد سودیا پتاس بر روی کانکریتی ایجاد شده از سمنت پرتلند با مصالح سنگی مقاوم در مقابل محلول های قلوئی تأثیر ندارند. در واحد های تولید مواد کیمیایی که کانکریت مستقیماً در معرض اینگونه مواد قرار می گیرد صدمات جدی به آن وارد می شود.

سفیدک

خارج شدن ترکیبات آهک از کانکریت در بعضی شرایط باعث تشکیل رسوبات املاح روی سطح کانکریت می شود که به آن سفیدک می گویند. مثلاً وقتی آب از میان کانکریت متراکم ناشده، یا از میان درزها یا در امتداد درزها عبور و روی سطح کانکریت تبخیر و ظاهر می شود، کریستال کلسیم تشکیل شده و به صورت رسوب سفید رنگ باقی می ماند. رسوبات سولفات کلسیم نیز به همین ترتیب روی سطوح کانکریتی مشاهده می شود. همچنین ممکن است مصرف مصالح سنگی شسته نشده در کانکریت باعث ایجاد سفیدک گردد. در این صورت ممکن املاح پوشاننده سطح دانه های سنگی به مرور زمان سبب ایجاد رسوبات سفیدی بر روی سطح کانکریت گردند. گچ و قلوئی های موجود در مواد سنگی تأثیر مشابهی دارند. به غیر از مسئله حل شدن مواد سمنت و به خارج راه یافتن آنها، بروز سفیدک فقط تا این حد اهمیت دارد که ظاهر کانکریت را زشت می نماید.

انواع کانکریت

کانکریت دارای انواع مختلف می باشد که در ذیل اشاره مختصری

در باره آنها می نمایم.

شده، مقاومت کانکریت را به شدت پائین می آرد.

کانکریت معمولی

کانکریت ساخته شده با سنگدانه ها و سمتهای معمولی تیپ یک تا پنج پرتلند، با وزن مخصوص ۲۲۱۱ تا ۲۵۱۱ کیلوگرم بر متر مکعب.

کانکریت سنگین

از کانکریت های است که کاربرد ویژه دارد و جهت استفاده در ساخت نیروگاه های هسته ای و پیشگیری از بروز نشت های اتمی و آلوده گی محیط زیست طراحی می گردد. نامیدن اینگونه مصالح به کانکریت سنگین به دلیل استفاده دانه های ریز فولاد، به شکل جغل و ریگ در آن می باشد که وزن مخصوص بیش از ۲۶۱۱ کیلوگرم بر متر مکعب این کانکریت، بیش از کانکریت معمولی ساخته شده با جغل و ریگ سیلیسی است.

در ساخت اینگونه کانکریت به جای جغل و ریگ خرده های فولاد، چدن یا سولفات باریم بکار می رود تا از نشت هرگونه تشعشعات مانند ایکس و گاما جلوگیری گردد. وزن مخصوص کانکریت سنگین ۵٫۷ تا ۵٫۲ برابر کانکریت معمولی ۹۵۱۱ تا ۶۱۱۱ کیلوگرم بر هر متر مکعب است. دانه های فولاد با جذب تشعشعات اتمی از نشت آنها به محیط زیست پیرامون جلوگیری می نماید. آسیب دیدن کانکریت سنگین سبب آلودگی هستوی می گردد، که نمونه آن رخداد در نیروگاه هستوی فوکوشیما جاپان در پی بروز زمین لرزه و سونامی بود.

کانکریت مسلح RCC

کانکریت مسلح یا کانکریت RCC به کانکریت مسلح شده با سیخ فولاد گفته می شود. برای مسلح کردن کانکریت از سیخ های تقویتی، شبکه های توری تقویتی، صفحات فلزی یا الیاف تقویتی استفاده می گردد.

کانکریت سبک

در ساخت این نوع کانکریت به جای جغل و ریگ سیلیسی از دانه های متخلخل، مانند پومیس (سنگ پا) یا پوکه با روش های چون افزودن ژل آلومینیوم شرايطی را فراهم می آرند تا حجم کانکریت افزایش یابد. وزن مخصوص این گونه کانکریت ۹۹٪ تا ۵۱٪ وزن مخصوص کانکریت معمولی است. یعنی می توان کانکریتی با وزن مخصوص ۸۱۱ کیلوگرم بر متر مکعب نیز ساخت، که بر روی آب شناور بماند. این کانکریت بیشتر برای نما سازی، دیوار های جداکننده، سقف کاذب و جا های بدون نیاز به مقاومت استفاده می شود. ممکن در کانکریت سبک بیشتر سیخ های با مقاومت بالا بکار رود. کار با این گونه کانکریت به دو روش ساخت بلوک های پیش ساخته سبک و نیز کانکریت ریزی در جا انجام پذیر است.

مواد تشکیل دهنده کانکریت

معمولاً کلمه کانکریت به توده ضخیمی اطلاق می شود که از سمنت و دانه های مختلف سنگی و آب تشکیل شده و هر یک از دانه ها با مایه سمتهی احاطه گشته اند. تغییر در مقادیر، جنس، نوع و مواد همراه و همین طور شرایط محیطی؛ محصولی با مشخصات متفاوت به دست می دهد. البته گذشت زمان و رطوبت هوا باعث تضعیف کیفیت سمنت می شود. در ضمن استفاده از سمنت فاسد

سمنت

تولید سمنت که ماده اصلی چسبندگی در کانکریت است در سال ۷۱۵۶ م در کشور انگلستان توسط John semitone که مسئولیت ساخت پایه برج دریایی stone Eddy را بر عهده داشت آغاز شد و در نهایت سمنت پرتلند در سال ۷۸۲۴ م در جزیره ای به همین نام در انگلستان توسط Aspin Joseph به ثبت رسید.

یکی از روش های ساختمان سازی که امروز در جهان به سرعت توسعه می یابد ساختمان های کانکریتی است. در افغانستان نیز به علت کمبود تیرهای فولادی و کارخانه های ذوب آهن و نیز گسترش ساخت و سازهای تعمیراتی در کشور، کاربرد کانکریت بسیار رشد نموده است.

ساختمان های کانکریتی نسبت به ساختمان های فولادی دارای مزایای چون مقاومت بیشتر در مقابل آتش سوزی، عوامل جوی (خورندگی)، آسان بودن امکان تهیه به علت فراوانی مواد ترکیبی آن و عایق بودن در مقابل حرارت و صوت می باشد که توسعه روز افزون این نوع ساختمانها را فراهم می سازد.

یکی از معایب ساختمان های کانکریتی وزن بسیار زیاد ساختمان است که با میزان تخریب ساختمان و تاثیر زلزله نسبت مستقیم دارد. اگر بتوانیم تیغه های جدا کننده و پانل ها را از کانکریت سبک بسازیم؛ وزن ساختمان کاهش یافته و از میزان تخریب ساختمان توسط زلزله کاهش به عمل می آید. ولی کم بودن مقاومت کانکریت سبک عامل مهمی در محدود نمودن استفاده این نوع کانکریت و بهره گیری از امتیازات آن است. استفاده از میکروسیلیس در ساخت کانکریت سبک سبب شده که مقاومت کانکریت سبک بالا رود و این محدودیت کاهش یابد. در این تحقیق ضمن توضیحاتی در مورد کانکریت و تاثیر آب بر مقاومت کانکریت، بیشتر در باره کانکریت سبک و موارد استفاده آن بحث شده است.

پیدایش اندیشه راه اندازی کارخانه های سمنت در افغانستان

اندیشه احداث کارخانه های تولید سمنت در افغانستان برای بار اول در عصر سلطنت شاه امان الله خان مطرح شد. وی هنگام مسافرت تاریخی در ۱۹۲۸ م به آلمان در پهلوی موافقتنامه احداث ده ها کارخانه صنعتی دیگر، قرارداد های احداث کارخانه های تولید سمنت را نیز با آن کشور امضاء نمود.

تطبیق قرارداد های آلمان و افغانستان در امر احداث کارخانه های سمنت:

سال ها بعد از سقوط رژیم امانی کارخانه های تولید سمنت جبل السراج و غوری در شمال کشور مطابق به موافقتنامه نظام امانی توسط کشور آلمان احداث گردید. نوعیت سمنت کارخانه های تولید سمنت غوری و جبل السراج از نوع ۴۰۰ پی. سی بوده که در نوع خود بهترین سمنت در سطح جهان می باشد. زیرا مواد خام سمنت های مذکور دارای نوعیت عالی است. پردازش و روند کاری آن ها مطابق معیارهای جهانی صورت می گیرد.

موارد مصرفی سمنت کارخانه های جبل السراج و غوری

باید متذکر شد که در ساخت تمام ساختمان های بلند منزل و متوسط

در داخل کشور ما به شمول تعمیر هجده طبقه مخابرات، چهارده طبقه سینمای پامیر، تعمیرات وزارت خانه ها، هتل ها و بخشی از مجتمع مسکونی مکروریان ها از همین سمنت ها استفاده بعمل آمده است.

کیفیت بالای سمنت کشور ما و رقابت آن در سطح منطقه:

قد رسا و مقاومت ساختمان های یاد شده در مقابل حوادث شدید روزگار، حکایت گر کیفیت عالی سمنت های فوق الذکر می باشد. همچنان در بازار رقابت منطقوی سمنت افغانی یکی از بهترین ها می باشد؛ زیرا در جریان سال های دهه چهل و پنجاه خورشیدی کشور ایران با آنکه خود تولید کننده سمنت بود، یکی از خریداران عمده و پر طرفدار سمنت افغانی به شمار می رفت.

در هنگام اشغال افغانستان توسط شوروی سابق در حالیکه هزاران تن سمنت از آن کشور به افغانستان سرازیر می شد، سمنت افغانی برای اعمار ساختمان های مخصوص به اتحاد شوروی برده می شد. حال پس از گذشت چندین دهه جنگ و نا امنی در کشور در حال حاضر دوباره این کارخانه ها به فعالیت آغاز نموده و سمنت تولیدی آنها مصرف چشمگیری در بازار دارد.

سازگاری سمنت با آب و هوای مناطق مصرف کننده

آنچه در ساخت کارخانه های تولید سمنت از طرف شرکت های معتبر تولید سمنت قویاً مد نظر گرفته می شود؛ مطابقت سمنت تولیدی با آب و هوای محیطی است که سمنت تولید شده در ساخت تعمیرات آن محل به کار می رود. مطابق به اسناد در دسترس در کارخانه های تولید سمنت غوری و جبل السراج، این ویژگی دقیقاً رعایت شده است.

از این رو سمنت تولید کشور ما در ممالکی با آب و هوای مشابه اقلیم افغانستان کاربرد خوب دارد، ولی نمی توان آنرا در مناطقی با آب و هوای خیلی گرم و خیلی سرد به کار برد. بالمقابل اگر این ویژگی در ساخت فابریکات تولید سمنت کشور پاکستان هم مراعات شده باشد؛ مسلماً تولید سمنت های یاد شده مطابق به آب و هوای گرم پاکستان طرح ریزی شده اند و از سمنت تولیدی آن فقط می توان در ولایات گرمسیر افغانستان چون ولایت ننگرهار استفاده کرد. اما استفاده از سمنت های پاکستانی در مناطقی چون کابل، خالی از مشکلات جدی در آینده نیست.

طبقه بندی سمنت ها:

نبود تنوع در کیفیت سمنت نشانه ضعف در سیستم ساخت و ساز بوده و عدم استفاده از سمنت با کیفیت بالا از عوامل اولیه عمر کوتاه ساختمان در بحث مصالح می باشد. سمنت پرتلند از مخلوط و آسیاب کردن سنگ آهک و خاک رس به نسبت ۷ به ۹ و پختن گرد همجنس و یکنواخت زیر دمای ۷۱۱۱ درجه تا جدا شدن CO₂ از سنگ آهک و آب شیمیایی از خاک رس در گرمای زیر ۷۲۱۱ درجه سانتی گراد آهک با سیلیس و رس ترکیب می شود. در گرمای بالای ۷۲۱۱ درجه، رویه دانه های گرد داغ شده و ضمن عرق کردن به هم می چسبند و به صورت کلوخ های کلینکر در می آیند. از سرد کردن کلوخ ها و سپس آسیاب کردن آنها با کمی سنگ گچ سمنت تولید می شود.

تاثیر سمنت بر مقاومت کانکریت

با نظرداشت ثابت نگهداشتن سایر عوامل موثر در این امر؛ سمنت به سه طریق بر مقاومت کانکریت موثر است:

۱- مقدار سمنت

۲- نوع سمنت

۳- کیفیت سمنت

کمترین سمنتی که در ساخت کانکریت مصرف می شود باید قدری باشد که دوغ آب آن رویه دانه های سنگی را بپوشاند و بیشترین سمنت در ساختن کانکریت باید به اندازه ای باشد که نه تنها حالت اول را حفظ کند بلکه فضا های خالی استخوان بندی سنگی را هم پر کند. مصرف کمتر از حالت اول باعث عدم چسبندگی میان دانه های سنگی و در نتیجه سقوط توان میخانیکی قطعه می شود و با مصرف بیشتر از حالت دوم، بی آنکه توان قطعه کانکریتی افزایش یابد، از صرفه اقتصادی کاسته می شود. با افزایش مقدار سمنت مقاومت فشاری و ضریب الاستیکی آن نیز افزایش می یابد. حد اقل مقاومت کانکریت پس از ۱ یا ۲۸ روز که در محل مرطوب نگهداری شده نظر به مارک کانکریت مقدار سمنت و مقاومت آن اندازه گیری می شود.

آب

کیفیت آب در کانکریت از جهتی حائز اهمیت است که نا خالصی های موجود در آن ممکن در گیرش سمنت تاثیر گذاشته و اختلالی به وجود آرد. همچنین آب نا مناسب ممکن روی مقاومت کانکریت تاثیر نا مطلوب داشته و سبب بروز لکه های در سطح کانکریت و حتی زنگ زدن سیخ ها شود. در اکثر اختلاط ها آب مناسب برای کانکریت آبی است که برای نوشیدن مناسب باشد. مواد جامد چنین آب به ندرت بیش از ۲۱۱۱ قسمت در میلیون ppm خواهد بود و طور معمول کمتر از ۷۱۱۱ ppm است. این مقدار به ازای نسبت آب به سمنت ۱،۵ معادل ۱،۱۵ وزن سمنت می باشد. معیار قابلیت آشامیدنی بودن آب برای اختلاط مطلق نیست و ممکن ۱۲ یک آب آشامیدنی به جهت داشتن در صد بالای از ایون های سودییم و پتاسییم که خطر واکنش قلیایی دانه های سنگی را به همراه دارد برای کانکریت سازی مناسب نباشد. به عنوان یک قاعده کلی هر آبی که PH «درجه اسیدیته» آن بین ۶ الی ۸ بوده و طعم شوری نداشته باشد میتواند برای کانکریت مصرف شود. رنگ تیره و بوی لزوماً وجود مواد مضر در آب را به اثبات نمی رساند.

مقدار آب مصرفی

مقدار آب مصرفی در کانکریت بسیار با اهمیت است و به منظور تکمیل پروسه واکنش سمنت با آب، به مقدار مشخصی آب نیاز است. در صورتی که این مقدار کمتر از حد لازم باشد؛ قسمتی از سمنت برای واکنش، آب کافی دریافت نمی کند. در صورتی که بیش از مقدار مورد نیاز آب به مخلوط کانکریت اضافه شود پس از تکمیل واکنش، مقداری آب به صورت آزاد در داخل کانکریت باقی می ماند که پس از سخت شدن کانکریت باعث ضعیفی و کاهش مقاومت خواهد شد. به همین دلیل دقت در مصرف نکردن آب زیاد در داخل کانکریت به منظور حصول مقاومت بالا ضروری است.

مقدار آب لازم برای تکمیل واکنش به صورت پارامتر نسبت آب به سمنت تعریف می شود. این نسبت برای سمنت پرتلند معمولی حدود ۲۵ درصد است. با این مقدار آب کانکریت فاقد کارایی لازم خواهد بود و معمولاً نسبت آب به سمنت مورد استفاده در کارگاه

های ساختمانی بیش از این مقدار است. در تعیین نسبت اختلاط کانکریت پارامتری لحاظ می شود که مقدار رطوبت سنگ دانه ها را نیز قبل از افزودن آب به کانکریت لحاظ می کند که در تعیین مقدار آب مورد نیاز حائز اهمیت است. این رطوبت اضافی یا کمبود رطوبت؛ مقدار رطوبت مازاد سنگ دانه ها از حالت اشباع با سطح خشک SSD یا Dry Surface Saturated است

آبداری کانکریت:

با ادامه یافتن Hydration مقاومت کانکریت افزایش می یابد و این واکنش عامل افزایش مقاومت کانکریت یا گیرش سمnt است. برای آبداری یا ادامه یافتن فرایند Hydration باید رطوبت نسبی حداقل ۸۱ درصد باشد. در صورتی که رطوبت کمتر از این مقدار شود آبداری متوقف گردیده و در صورت رطوبت نسبی بالای ۸۱ درصد؛ پروسه هایدریشن دوباره شروع خواهد شد. به دلیل تبخیر قسمتی از آب مورد نیاز قبل از تکمیل واکنش در آب و سمnt که چندین روز طول می کشد؛ قسمتی از سمnt موجود در مخلوط کانکریت واکنش نداده باقی می ماند. پس از کانکریت ریزی باید بلا فاصله توجه لازم به پروسه آبداری معطوف گردد. آبداری همانا حفظ رطوبت کانکریت تا زمان تکمیل واکنش بین سمnt و آب است. این عمل به وسیله عایق کاری موقت، پاشیدن آب یا تولید بخار صورت می گیرد. از دیدگاه عملی، حفظ رطوبت کانکریت برای ۱ روز توصیه می شود. در شرایطی که این کار ممکن نباشد حداقل زمان آبداری کانکریت نباید کمتر از ۲ روز باشد.

تأثیر آب بر مقاومت کانکریت:

کاهش یا ازدیاد مقدار آب باعث تغییرات مقاومت در کانکریت می گردد. علاوه بر املاح همراه با آب و سختی آن که در بخش مربوط سمnt بحث شد، عوامل زیر بر مقدار آب در کانکریت مؤثر اند: غلظت کانکریت مورد نیاز درشتی مصالح سنگی مورد مصرف نمناکی مصالح سنگی مورد مصرف شکل مصالح سنگی مورد نیاز و نا همواری سطح آنها گرما و خشکی هوا در هنگام ساخت و کانکریت ریزی مقدار سمnt مورد مصرف نوع قالب (چوبی یا فلزی)

هرچه کانکریت غلیظ تر باشد و دانه های مصالح سنگی درشت تر و نمناک تر و همچنین سطح دانه های مصالح سنگی صاف تر و شکل آن ها کره ای تر و محیط مرطوب تر و کم باد تر و مقدار سمnt مورد مصرف کمتر باشد؛ نیاز به آب برای ساختن کانکریت کمتر است. آنچه در این مبحث اهمیت دارد، تناسب آب و سمnt است. پسندیده ترین کار این است که مقدار آب مخلوط را تا حد اقل ممکن

پایین آریم و ضمناً کانکریت تولید شده نیز به اندازه کافی دارای خاصیت پلاستیکی باشد و به خوبی در محل لازم جاگزين گردد. برای کانکریت معمولی مقدار آب باید بین ۴۱ تا ۵۱ لیتر در هر ۲۱۱ کیلوگرام سمnt در نظر گرفته شود. جایگاه استفاده آب در کانکریت به لحاظ انجام عمل هایدریشن دارای حساسیت بسیار زیادی است.

ویژه گی های آب مصرفی کانکریت:

آب مصرفی برای کانکریت باید دارای ویژگی های خاصی باشد زیرا از هر آبی برای ساختن کانکریت نمی توان استفاده کرد.

آب های مناسب برای ساختن کانکریت:

آب باران، آب چاه، آب نهر ها و آب دریا در صورتی آلوده نبودن به فاضلاب کیمیایی فابریکات و در کل آب مناسب برای نوشیدن را می توان در کانکریت به کار برد.

آب های نا مناسب برای ساختن کانکریت:

آبهای دارای کلر موجب زنگ زدگی فولاد «سیخ» می شود آبهای که بیش از حد به روغن و چربی آلوده باشند . وجود باقیمانده نباتات در آب آب گل آلود که موجب کاهش مقاومت کانکریت می شود. آب خندق ها و مردابها آب های با رنگ تیره و بدبو آبهای گازدار مانند co ۲ و ... آبهای دارای گچ و سولفات و یا کلرید موجب تاثیر گذاری نا مطلوب روی کانکریت می شوند. آبی که بوره در آن حل شده باشد برای نوشیدن مناسب ولی برای ساخت کانکریت مناسب نیست . مزه، بوی و یا منبع تهیه آب نباید به تنهایی دلیل عدم استفاده از آب باشد . ناخالصی های موجود در آب چنانچه از حد معین بیشتر گردد به شدت روی زمان گیرش کانکریت، مقاومت کانکریت و پایداری ضخامت کانکریت تاثیر گذار است و موجب زنگ زده گی فولاد می شود. همچنان استفاده از آب مقناطیسی به عنوان یکی از چهار رکن اصلی مخلوط کانکریت می تواند به عنوان تاثیرگذار بر پارامترهای مقاومت کانکریت انتخاب گردد.

مارک کانکریت

مارک کانکریت به مقاومت فشاری کانکریت یا مقاومت کردن کانکریت در مقابل فشار گفته می شود. مثال کانکریت با مارک ۲۱۱ به این معنی است که این کانکریت ۲۱۱ کیلوگرام وزن را در یک سانتی متر مربع تحمل می تواند.

نسبت آب بر سمnt	ریگ kg	جغل kg	سمنت kg	آب L	مارک kg/cm ²
0.49	776	1016	378	185 L	250
0.52	800	1016	350	185 L	200
0.62	1100	650	300	185 L	150

جدول بعضی از مارک کانکریت بر اساس وزن حجمی ACI Code

په ساختماني پروژو کې د خطر مدیریت

لیکوال: عبدالرحمن مهربان

مخکې له دې چې د خطرونو مدیریت توضیح کړو، لومړی د خطر تعریف وړاندې کوو: «هره نامعلومه پېښه یا حالت ته ویل کېږي چې که پېښ شي؛ نو د پروژې له موخو (سکوپ، وخت، بودجې او کیفیت) څخه په یو یا زیاتو مثبت یا منفي اغېز کوي. د پروژې په سیمه کې د پېښو رامنځ ته کېدل، د ساختماني موادو بېې لوړېدل، د کاریګرو کمبود، خرابه هوا او داسې نور د خطرونو بېلګې دي.

خطر یا رېسک ښايي منفي او یا مثبت وي، خو د منفي خطر ګواښ «Threat» او مثبت رېسک یو فرصت دی. منفي تهدید په پروژه باندې منفي تاثیر کوي «پروژې ته تاوان اړوي» مثلاً په سیمه کې د خوندیتوب اصولو نه مراعتول چې د کاریګرو د زخمي کېدو، مړه کېدو او مالي تاوان لامل کېږي او طبعاً په پروژه باندې منفي تاثیر کوي چې د پروژې د کارونو د سستېدو، درېدو او د مصارفو د زیاتېدو لامل ګرځي. د پروژې مدیر او مسوولان باید هڅه وکړي چې د منفي

د ساختماني پروژو پلي کول له خطر ډک کاروبار دی. څرنگه چې هره ساختماني پروژه په خپل جوړښت کې یوازینی وي او همداراز په هره ساختماني پروژه کې یو زیات شمېر ډیفنغان «د پروژې مالک، اصلي قراردادي، فرعي قراردادي، دولت، خلک...» په یو نه یو ډول دخپل وي، نو ځکه په ساختماني پروژو کې خطرونه هم ډېر وي. له بده مرغه، داسې کومه لار نه شته چې په پروژو کې د خطرونو له پېښېدو څخه په مکمل ډول مخنیوی وشي «یعنې خطر هېڅ پېښ نه شي» ځکه چې داسې نامعلوم فکتورونه شته چې د پروژې په اوږدو کې رامنځ ته کېږي. د خطرونو کنټرول او مدیریت د پروژې بریالیتوب نېغ په نېغه اغېزمنوي، یعنې که په یوه پروژه کې خطرونه په سم ډول مدیریت شي، د پروژې د بریالیتوب اټکل زیات او برعکس که خطرونه سم مدیریت نه شي د بریالیتوب اټکل کمېږي. په ساختماني پروژو کې د خطرونو پېژندل او اداره کول یو ستونزمن کار دی، خو ناممکن نه دی.

گواښ د پېښېدو احتمال او اغيزې کمې کړې.

زړه ښه کوي چې تضمین شوې ګټه په کې وي.

مثبت ریسک «فرصت» په پروژه باندې مثبت اغېز کوي او د پروژې مدیر باید کونښن وکړي چې د فرصت د پېښېدو اټکل او اغېزې زیاتې کړي. د بېلګې په ډول، د یوې پروژې مالک قراردادي ته وايي چې که پروژه یې د ټاکلې وخت نه یوه میاشت مخکې خلاصه کړه؛ نو د ټول قیمت پنځه سلنه پیسو په اندازه به ورته بخشش ورکوي؛ نو که چیرې دا ریسک چې په اصل کې یو فرصت دی پېښ شي په پروژه باندې مثبت اغېز کوي.

۲ - د ریسک مقابل کې نورمال: دا ډول خلک نه له خطر نه ډېر تنبتي او نه یې ډېر په شوق سره د اخېستلو کونښن کوي.

۳ - ریسک اخیستونکی (ریسک لټوونکی): دا ډول خلک ډېر خطر مني، ان که خطر ورته د پېښېدو په صورت کې په ډېر غټ تاوان هم تمام شي بیا هم خطر خوښوي او د منفی تاثیراتو پروا یې نه لري.

کله چې یو خطر عملاً واقع کېږي، نو ښايي په پروژه کې ګډوډي او وړانې رامنځ ته شي. د دې لپاره چې په پروژه کې مو له ناورین او ډېر زیان څخه مخنیوی کړي وشي، باید د دې توانايي ولرو چې د خطرونو تر پېژندلو وروسته هغه په سم ډول ارزيايي او کنټرول کړو. که تاسو د پروژې پیلولو له مخه د خطرونو پیژندلو او تشخیص کولو وړتیا ولری؛ نو کولی شئ د خطر اداره کولو ته ښه راغلاست او د هر ممکنه زیان مخه ونیسئ.

په ساختماني پروژو کې د خطرونو ډولونه

د دې لپاره چې په ساختماني پروژو کې خطرونه په سم ډول اداره کړای شو؛ اړینه ده چې لومړی د خطرونو ډولونه وپېژنو. په ساختماني پروژو کې عموماً خطرونه په دوه ډوله ویشل کېږي ۱- داخلي خطرونه

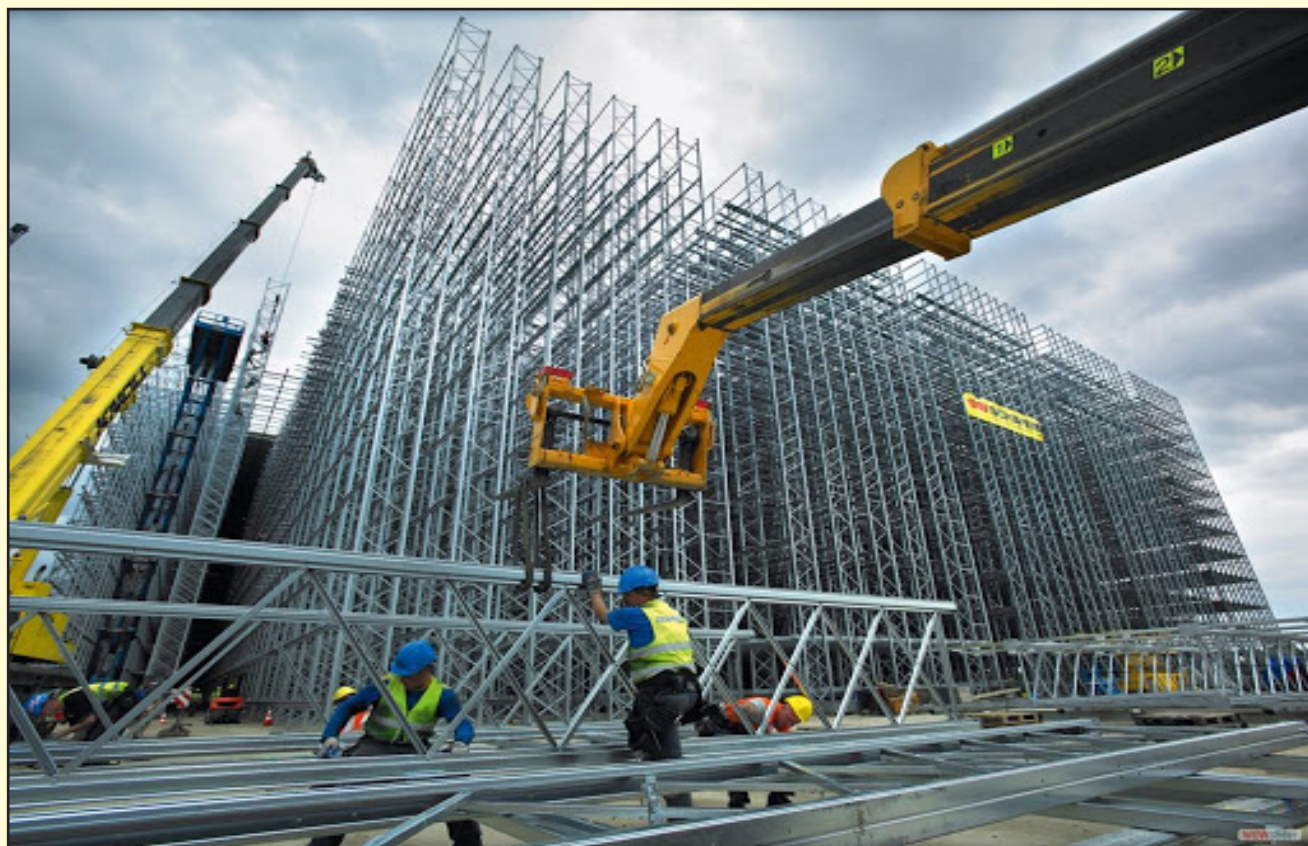
د خطر مشخصات:
خطر دوه عمده مشخصات لري چې یو د ریسک د پېښېدو احتمال (probability) او بل د ریسک تاثیر یا اغېزه (impact) دي.

د خطرونو تعداد عموماً د پروژې په پیل کې زیات وي او څومره چې پروژه مخکې ځي هماغومره د خطرونو تعداد هم کمېږي چې بالاخره د پروژې د ختمېدو پړاو کې ریسکونه هم کمېږي او خپل اصغري حد ته رسېږي.

د ریسک (خطر) په مقابل کې زغم: له خطر سره د تعامل له مخې خلک/ادارې په درې ډوله دي:

۱ - د ریسک ضد (د ریسک نه خوښوونکی): دا ډول خلک په هېڅ کار کې خطر نه مني او یا ډېر کم ریسک اخلي، یوازې هغو کارونو ته

۲- بېروني خطرونه.
یادونه: دغه تقسیم بندي کوم ثابت شی نه دی، ښايي یو څوک یې په

بل ډول تقسیم بندی کړي.

ب- طبعی خطرونه لکه: خرابه هوا، باد، باران، واوره، طوفان، زلزه او ...

۱ - داخلي خطرونه:

هغه خطرونه دي چې کنترول او اداره یې د پروژې د مالک او قراردادي تر اختیار لاندې وي، دا ډول خطرونه بیا په دوه ډوله دي:

ج- اقتصادي خطرونه لکه: انفلاسیون، د موادو د بیې زیاتوالی، د موادو کمبود، د کاریگرو کمبود....

کله چې خطرونه عملاً واقع کېږي، د پروژې لگښت، مهالویش او چارې اغیزمنوي چې په پایله کې د پروژې د خنډیدو او د لاندو د رامنځ ته کېدو باعث گرځي. ښه خبره داده چې له دغو خطرونو څخه ډېری یې د پلان جوړونې او د پروژې د ښه مدیریت په مرسته د اداره کېدو او د کمولو وړ دي.

الف - د پروژې د څښتن اړوند خطرونه: لکه قراردادي ته په وخت پیسې نه ورکول، د پروژې په سکوپ کې تغیرات راوستل، د کار په مقدار کې تغیرات راوستل، غیر منطقي مهال وېش، د کار د سیمې په وخت نه تسلیمول، د قراردادي په ټاکنه کې اشتباه، په ډیزاین او نقشو کې غلطې، ضعیف لیکل شوی قرارداد او داسې نور.

اوس چې د خطر په تعریف او ډولونو پوه شوو، د خطرونو مدیریت ته راځو:

د پروژې د خطر مدیریت:- Project Risk Management

د پروژې د خطرونو مدیریت د پروسو یوه مجموعه ده چې په دې مجموعه کې لاندې پروسې شاملې دي: د د خطر مدیریت لپاره پلان جوړونه، د خطرونو معرفي کول، د خطرونو تحلیل، د خطرونو د مخنیوي لپاره پلاننگ (د ځوابیه ستراتیژۍ جوړول)، د ځوابیه ستراتیژۍ تطبیق، نظارت او ارزیابي کول.

ب- د قراردادي اړوند خطرونه: لکه د کار د کیفیت خرابوالی، فرعي قرارداديانو ته په وخت پیسې نه ورکول، پروژې ته ټیټه بیه ورکول «د پروژې د گټلو په منظور»، د پروژې ضعیف مدیریت، د خوندیتوب یا سیفتي ستونزې او داسې نور...

۲ - بهرني خطرونه: هغه خطرونه دي چې کنترول او اداره کول یې د پروژې د څښت او قراردادي په اختیار کې نه وي، دا ډول خطرونه بیا په درې ډوله دي:

د پروژې د خطرونو د مدیریت هدف دا دی چې د مثبتو خطرونو (فرصتونو) چانس او اغېزې زیاتې او د منفي خطرونو (تهدیدونو) چانس او اغېزې کمې کړو، څو وکولای شو د پروژې د کامیابی احتمال اعظمي کچې ته

الف- سیاسي خطرونه لکه: د دولت په پالیسۍ کې بدلون راتلل، امنیتي ستونزې، اداري فساد، رشوت، بیروکراسي (کاغذ پراني) او....

ورسو.

ونیسئ. دا ناستی به د دې تر څنگ چې د خطرونو د مدیریت لپاره روانې هڅې ارزیاوې کړي، د راتلونکو نورو خطرونو له پېژندلو سره هم مرسته وکړي.

د خطرونو پېژندل

د خطرونو پېژندل چې د پروژې د عملي چارو له پیلولو څخه څومره وختي تر سره کیدای شي، باید تر سره شي. په یاد ولرئ، که تاسې د خطرونو پېژندنه کې پاتې راغلئ، نو په اصل کې مو دا منلي دي چې نوموړی خطر د پروژې په جریان کې خپله ځان رانېکاره کړي چې هغه وخت به یې کنټرول ستونزمن وي.

د خطرونو د پېژندلو لپاره لومړی باید د پروژې له ټیم او په پروژه کې له ذیدخلو اړخونو یا (Stakeholders) سره غونډه ونیسئ چې پهدې مهال کې به ټول احتمالي خطرونه وپېژندل شي او ځان سره به یې ولیکئ. د خطرونو د پېژندلو پړاو کې تاسې د ستونزو د حل په لټه کې نه یاست یوازې ستونزې معلوموئ. په دې پړاو کې اصلي موخه دا ده چې ټولې هغه ممکنه سناریوګانې (امکانات) چې پر پروژه منفي تاثیر کوي، وپېژندل شي. ټول ممکنه شرایط چې د پېښیدو احتمال لري باید په لست کې ولیکل شي. ورپسې ټولو هغو مخکینیو پروژو ته چې تاسې اجرا کړي او له موجوده پروژې سره د اندازې، سکوپ او موقعیت له مخې ورته والی لري، یوه کتنه وکړئ، چې هلته له کومو خطرونو سره مخ شوي وئ او په دې پروژه کې له هماغو څخه د کومو د پېښیدو امکانات شته دي، له ځان سره یې نوټ کړئ.

د دې لپاره چې د پروژې په جریان کې ځینې خطرونه پټ نشي، ښه لاره داده چې له خپل ټیم او د پروژې له ذینفعانو سره منظمې ناستې

د خطرونو تحلیل:

کله مو چې په پروژه کې مهم خطرونه وپېژندل او لېست مو جوړ کړ، دویم کار دا دی چې په ارامو مغزو ورته کینئ او هر خطر جلا-جلا تحلیل کړئ. دا تحلیل داسې کېږي چې د هر خطر د پېښیدو احتمال او د پېښیدو په صورت کې یې په پروژې باندې له منفي تاثیر سره ضربېږي او حاصل یې راوځي چې خطرونه بیا نظر دغه حاصل ته درجه بندي کېږي لکه ډېر جدي خطر، متوسط خطر او ضعیف خطر. هغه خطر چې هم یې د پېښیدو احتمال زیات وي او هم یې پروژې ته تاوان زیات وي، طبعاً چې په لومړي سر کې قرار نیسي او هغه چې هم یې د پېښیدو احتمال کم وي او هم پروژې ته ضرر کم وي د لست په آخره کې راځي. ځینې خطرونه داسې وي چې د پېښیدو په صورت کې یې زیان ډیر وي، خو د پېښیدو احتمال یې کم دی، ځکه د درجه بندۍ لپاره تاوان او احتمال دواړه ضربېږي؛ نو ځکه دغسې خطرونه په جدي خطرونو کې نه، بلکې په متوسط یا ضعیف قطار کې ځای نیسي.

خطرونو ته ځواب ورکول - Risk Response:

د منفي خطرونو مقابل کې عموماً څلور ډوله سټراتیژي کارول کېږي: لومړۍ - د خطر مخنیوی کول. دویم - د خطر انتقالول. درېیم - د خطر کمول. څلورم - د خطر منل.

کله مو چي خطرونه درجه بندي کرل، هر يو بايد په دقيق ډول تحليل شي چې کوم خطر د مخنيوي، کمولو، انتقال او يا قبولولو وړ دی. وروسته له هغې تر ټولو مناسبه ځوابيه ستراتيژي کارول کېږي. پورتنۍ څلور ستراتيژياني په لنډه توگه لاندې توضيح کوو:

لومړۍ: د خطرونو مخنيوی کول - Avoid the Risks:

د خطرونو د کنترول په خاطر تر ټولو لومړنۍ پاليسي دا ده چې خطر بالکل له منځه لاړ شي، يعنې داسې تدابير ونيول شي د خطر د پېښېدو فيصدي صفر درجې ته راښکته شي. دا ښايي د يوې پروژې په داوطلبۍ کې هېڅ گډون نه کول وي او يا د قرارداد په هکله خبرې اترې وشي، څو خطرونه له منځه لاړ شي. په دې کې هېڅ شرم نه شته چې د يوې پروژې په داوطلبۍ کې هېڅ گډون ونه شي، پهدې دليل چې د خطرونو د کنترول په خاطر کافي قوه نه وي موجوده چې دا په اصل کې ځان له يو غټ تاوان نه ژغورل دي.

دويم: د خطرونو انتقال - Transfer the Risks:

ښايي ستاسو شرکت د يو ځانگړي خطر د مدیریت توان ونه لري. په دې اړه بايد له خپلو ذيفعانو سره په گډه کار وکړئ، څو معلومه شي چې د پروژې په ټيم کې څوک د کوم خطر د مسووليت اخېستلو لپاره ډير مناسب دی.

د پروژې له څښتن يا Client سره خبرې وکړئ چې کوم خطرونه دوی پر غاړه اخلي او کوم خطرونه تاسې په غاړه اخلي. د ساختماني کاريگرو روغتيايي بيمه د خطر د انتقال يو ډېر ښه مثال دی، دلته ساختماني شرکت خطر له ځانه د بيمې شرکت ته انتقال کړ، يعنې که يو کاريگر ټپي کېږي، نو درملنه او نور مصارف به يې د بيمې د

شرکت پر غاړه وي.

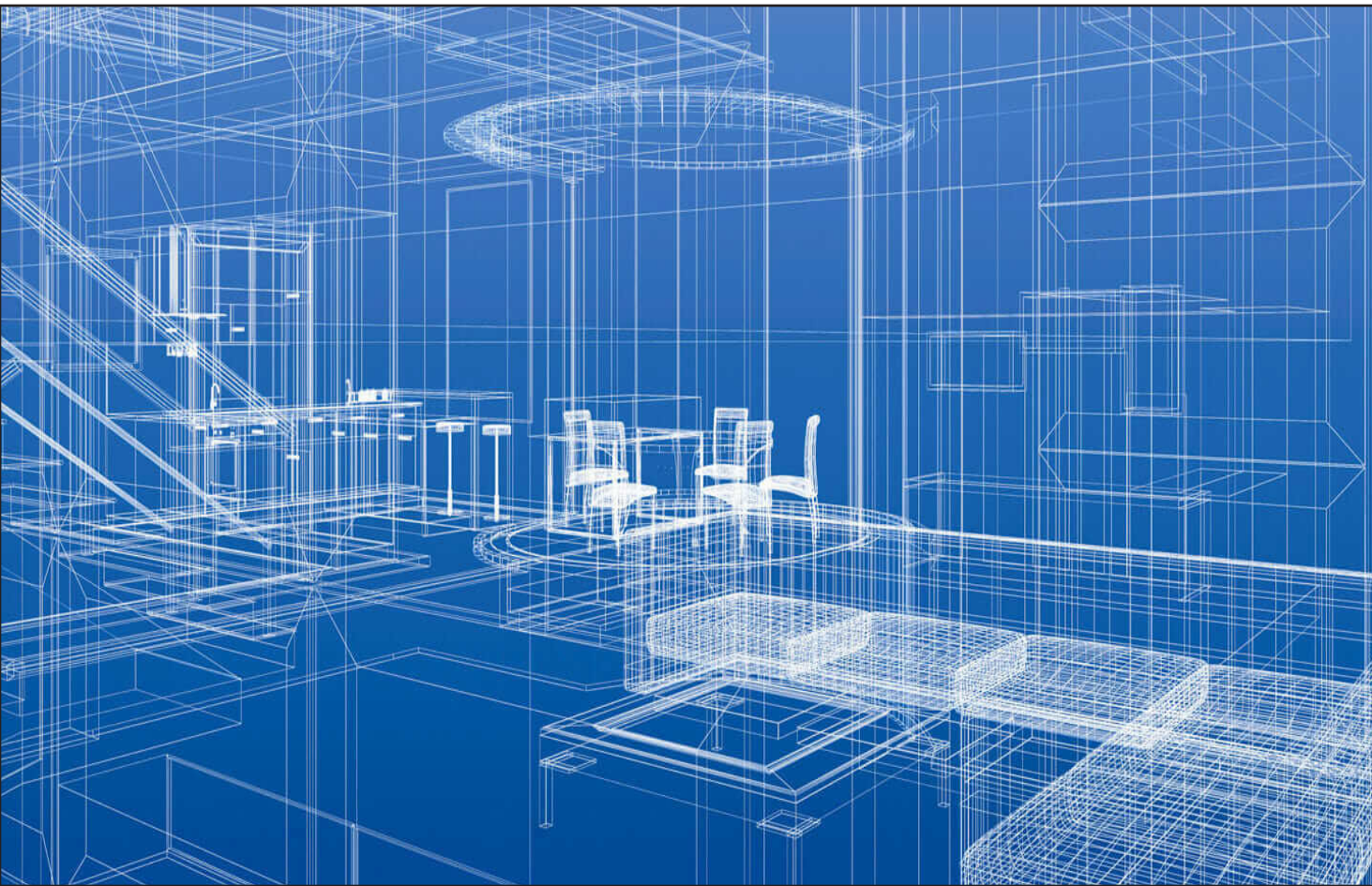
درېيم: د خطرونو کمول - Mitigate the Risks:

که چېرې په پروژه کې داسې خطرونه موجود وي چې نه يې سل سلنه مخه نيول کېږي او نه انتقالېږي؛ نو په دې حالت کې به د خطر د احتمال او اغېزو د کمولو لپاره ستراتيژي کارول کېږي. په دې حالت کې کېدای شي د سرچينو زياتولو ته اړتيا پيدا کړئ لکه د کارکوونکو گډال او يا د اضافي وسايلو او ماشينۍ په کرايه نيول، څو وکولای شئ ټول خطرونه په سم ډول اداره کړئ.

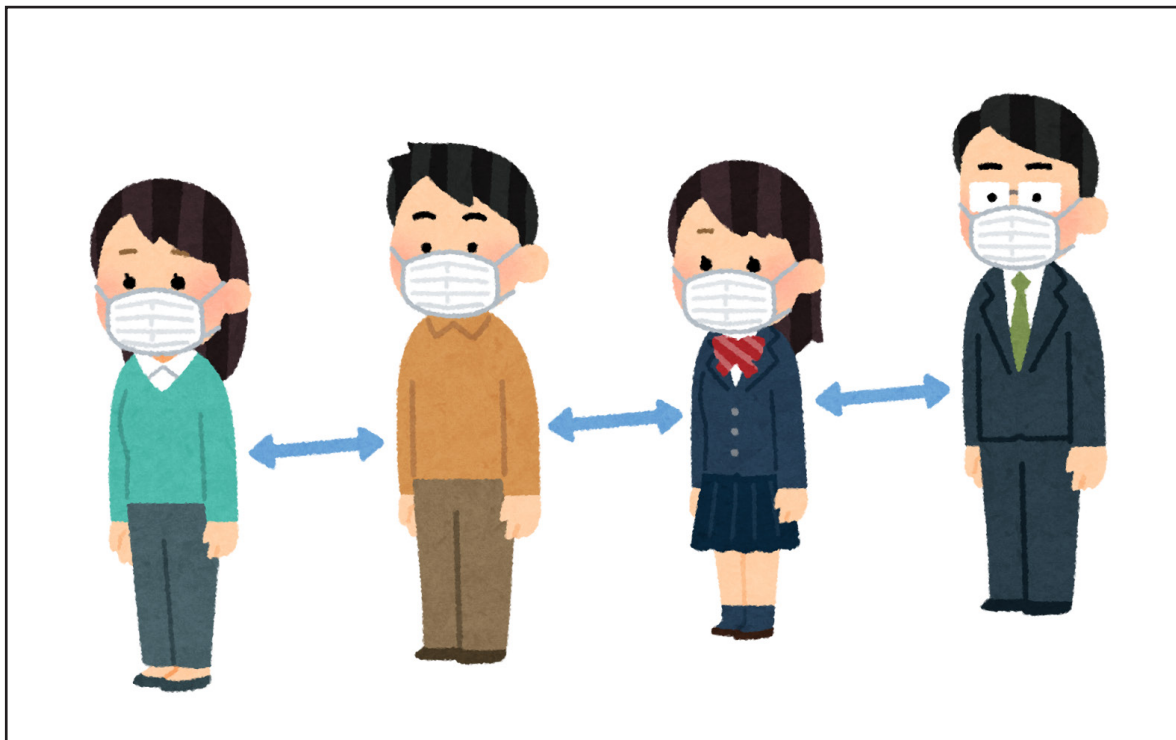
څلورم: د خطر منل - Accept the Risk:

د خطرونو د کنترول په پاليسيانو کې وروستۍ ټاکنه د ريسک قبول (د زيان منل) دی. د خطر منل داسې پرېکړه ده چې په کم نظر بايد ورته و نه کتل شي او نه بايد په ډيرې اسانۍ دا تصميم ونيول شي. ښايي دا سمه وي، ځينې خطرونه چې د پېښېدو احتمال يې کمزوری او په پروژه يې اغيز کم وي ومنل شي، خو پرته له کوم مدیریت او د خطر د کمولو له هڅې د داسې خطرونو منل چې د پېښېدو احتمال او په پروژه يې اغيز زيات وي، يو زياتي کار دی او منفي تاثيرات به يې هر وروڼو ښکاره کېږي.

د دې لپاره چې خطرونه په ښه ډول مدیریت شي، په پروژه کې د ټولو زیدخلو اړخونو تر منځ په لوړه سويه اړيکو او همکارۍ ته اړتيا ده. په پروژه کې د ښکېلو اړخونو په وخت خبرول او گډ کارکول (د يو ټيم په حيث) به له تاسو سره مرسته وکړي چې خطرونه مخکې له دې چې په ستونزو بدل شي، په وخت تشخيص او مدیریت کړئ. په یاد ولرئ، که خطرونه سم مدیریت شي؛ نو کولای شئ د لاسته راوړنو او بریا لارې درته پرانيزي.

تجدید طراحی شهری؛ نیاز قابل اندیشه

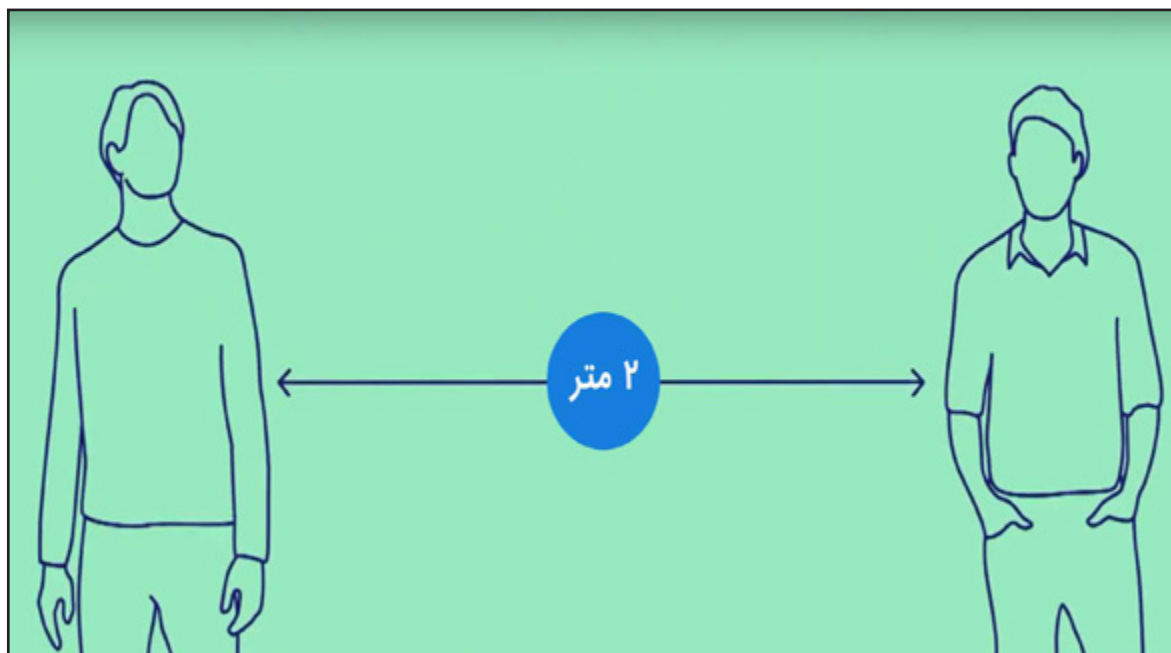
افق روشن

از اوایل سال ۲۰۱۹ میلادی تا کنون جهان را بحرانی قرار گرفته که تصور نمی شد تا این اندازه زندگی انسان ها را در ابعاد مختلف تحت تاثیر قرار دهد. ویروس همه گیر کرونا با نام علمی کووید ۱۹ از شهر وهان چین پا به عرصه حیات انسان ها گذاشت و با قربانی گرفتن ۱ میلیون و ۴۸ هزار انسان و ابتلای بیش از ۶۳ میلیون و ۸۳۹ هزار تن دیگر در سراسر جهان همچنان در حال رخنه کردن در کانون جوامع بشری در کشور های مختلف دنیا است.

همه گیری این ویروس خطرناک موجی از تحولات را در زنده گی اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی انسان ها ایجاد کرده و از یک پدیده طبی به پدیده اجتماعی و شهری مبدل گردیده است. ویروس کووید ۱۹ برخلاف دیگر ویروس ها ثروتمند و نادار نمی شناسد، اما تبعات منفی آن بالای نادار ها بنابر عدم دسترسی به خدمات صحی و رعایت

نکردن موازین صحی و الزام برای کار در بیرون به منظور دریافت لقمه نان و گذراندن شب و روز بیشتر است؛ امری که زمینه انتشار و پخش آنرا از این رهگذر در میان دیگر اقشار جامعه بیشتر فراهم می کند.

بروز شیوع سریع کرونا در جهان روز تا روز، روند زنده گی عادی مردم جهان را از لحاظ اجتماعی و اقتصادی متأثر ساخته و بالتربیب با تاثیر گذاری بر شهر و زنده گی شهری؛ تغییراتی را در این عرصه به وجود آورده است. چنانچه با بلند رفتن آمار و گسترش این ویروس در جامعه؛ مردم بیشتر خود را در خانه ها سرگرم ساخته و روابط آنها با شهرها دچار تغییر شده است. حال دانشمندان به این نظر اند که ویروس های همه گیر از جمله کرونا دشمن شهرها به شمار می روند. زیرا با ظهور آنها مولفه های شهری نظیر تراکم و ارتباط میان انسان

گی خود بشماریم، باید در صدد آن باشیم تا شهر های ما در راستای پاسخگویی به نیاز های اضطراری قابلیت سازگاری داشته باشد. از این رو نیاز است برای جلوگیری از همه گیری ویروس کرونا و ویروس های احتمالی مشابه کرونا در طراحی شهری و فرهنگ شهرنشینی با نظرداشت نکات زیر تجدید نظر صورت گیرد.

- به وجود آوردن امکانات کامل و تأمین نیازهای اساسی در حومه هر منطقه
- ساختن سیستم مدرن تخلیه فاضلاب و دسترسی به آب پاک
- تغییر در نحوه استفاده از فضا های شهری
- ایجاد فضای کافی برای پیاده روی و بایسکل سواری در شهرها
- نظرداشت سیستم تهویه و فیلتر هوا برای جلوگیری از داخل شدن ویروس به خانه ها
- دسترسی به فضاهای سبز با نظرداشت تاثیر گذاری آنها در سلامتی جسم و روان
- فراهم آوری امکانات لازم برای تمیز نگه داشتن دست ها در مکان های عمومی
- تغییر در طراحی داخلی ساختمان های بزرگ با ظرفیت پذیرش جمعیت بیشتر (اضافه نمودن راه پله های بیشتر و نصب بیش از یک لفت در ساختمان)
- جلوگیری از هدر رفتن گرما و انرژی آپارتمان ها و دفاتر کاری
- نظر داشت فضاها و مکان های موقت برای تغییر آنها به مراکز صحتی

در کل نیاز است تا با تغییر و تعدیل معیار های گذشته؛ طراحی شهری و فرهنگ شهرنشینی به سمت تدوین استاندارد های جدید پیش رفته و راهکار های جدید جای آن را اختیار کند. بدون شک شهرهای آینده باید طوری طراحی شوند که از ظرفیت تحمل جریان های غیر قابل دید مثل ویروس کرونا برخوردار بوده و این امید زمانی به حقیقت مبدل می شود که شهرها با تکنالوژی پیشرفته تجهیز شوند.

ها که تا امروز با ارزش بودند در حال رنگ باختن اند. ویروس کرونا ارزش و زنده گی شهری را تضعیف کرده، زیرا انسان ذاتاً موجود اجتماعی است، اما اکنون ناگزیر به دوری از اجتماع شده و وقتی فضای شهری جمعیت پذیر نباشد؛ شهر معنی اصلی اش را از دست می دهد. کوید ۱۹، در پهلوی وارد ساختن زیان های بی شماری در بخش های مختلف زنده گی انسان ها، تا جای هم آنها را به رعایت نظافت و توسعه فرهنگ شهری وادار نموده است. حال شهریان ناچار اند نظافت شخصی و عمومی را برای مبتلا نشدن به کرونا رعایت کنند.

از شروع قرن بیست و یکم تا حال، جهان شاهد بیماری های همه گیری چون سارس، ایبولا، انفلوانزا خونی و مرغی بوده و اکنون کوید ۱۹ به آن اضافه شده است. این به معنی پا گذاشتن ما به عصر بیماری های فراگیر است. بناءً ایجاب می نماید که شهرها را در آینده طوری طراحی کنیم که محیط بیرونی به مناطق پر خطر مبدل نشده و قابل استفاده هم باشد. با این پیش بینی که تا سال ۲۰۵۰ حدود ۶۸ درصد جمعیت جهان در شهرها زنده گی خواهند کرد، نیاز مبرم به طراحی شهرهای مناسب و اصلاح شهرهای موجود، برای مبارزه با بیماری های همه گیر بیشتر حس می شود.

طراحی چنین شهرها به خصوص در افغانستان امر بسیار الزامی است. زیرا در اکثر شهرهای کشور ما سیستم تخلیه فاضلاب مناسب و دسترسی به آب پاک برای شستشو وجود ندارد و اگر هم هست؛ پاسخگوی نیازمندی جمعیت کنونی نبوده و احتمال شیوع و گسترش بیماری کرونا از هر جای دیگر بیشتر است. همچنان امکانات شهری متمرکز بوده و برای دسترسی به امکانات باید مردم به مرکز شهر بیایند. در این صورت مردمی که از محلات گوناگون به شهر سرازیر شده و با هم ملاقی می شوند؛ بیشتر در خطر ابتلا به ویروس کرونا قرار می گیرند.

از اینکه ناگزیریم مبارزه با کرونا را بخشی از فعالیت های عادی زنده

د ښار جوړولو او ځمکو وزارت
وزارت شهر سازی و اراضی

